

ปก

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

ปริญญาบัตร
ของ
กรุณา กิจชัยน

136 ๗ ก 1๗4 ค

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต แขนงจิตวิทยาการศึกษา

๑ กรกฎาคม 2517

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปัญหานี้อย่างถี่ถ้วน เห็นสมควรรับ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต แขนงจิตวิทยาการศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

.....*ประสิทธิ์*..... 85521.....ประธาน
.....*ดร. ประสงค์*..... กรรมการ
.....*ดร. ประสงค์*..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจาก รองศาสตราจารย์
ดร.จรรยา สุวรรณทัต อาจารย์ ดร.ปรีชา ธรรมมา อาจารย์ถาวร เกิกเกียรติพงศ์ และอาจารย์
ภัทรา สุกนทรัพย์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณอาจารย์ใหญ่และคณะครูของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ให้
ความสะดวกและความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คุณพจน์ จันทรวีระกุล คุณชาติ ลัทธิ
คุณวรวิ วัชรธรรม และคุณกาญจนา ควรสูกา ที่อนุญาตให้ผู้เขียนใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบ

กรุณา กิจขยัน

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	กาน้ำ.....	1
x /	ความมุ่งหมายของการค้นคว้า.....	3
x /	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
x /	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
x /	คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ.....	5
x	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
x /	เอกสารการวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	7
	เหตุผลเบื้องต้นหลังสมมติฐาน.....	13
x /	สมมติฐานในการค้นคว้า.....	17
2	วิธีดำเนินการ.....	18
	กลุ่มตัวอย่าง.....	18
	เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	18
/	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	20
	แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน.....	20
	แบบสอบถามความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน.....	24
	แบบทดสอบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี.....	25
	ขั้นและลำดับในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
	การศึกษาลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี.....	30

เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของคุณธรรมด้านต่าง ๆ	30
เปรียบเทียบค่าความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีด้านต่าง ๆ.....	58
ความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง.....	59
การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ.....	62
เกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี.....	62
เกี่ยวกับความมีวินัยแห่งตน.....	63
เกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน.....	64
การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน.....	65
เกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี.....	65
เกี่ยวกับความมีวินัยแห่งตน.....	66
เกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน.....	70
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ	74
4 - สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	76
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	76
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
อภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	87
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	94

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามโรงเรียน จังหวัด และเพศ.....	19
2	แสดงจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ และอาชีพผู้ปกครอง.....	20
3	แสดงคุณธรรมที่แฝงอยู่ในทางเลือกแบบต่าง ๆ ของแต่ละสถานการณ.....	26
4	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมที่สอดคล้องกับคุณธรรมที่มีต่อตนเอง.....	31
5	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมที่สอดคล้องกับคุณธรรมที่มีต่อศาสนา.....	31
6	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมที่สอดคล้องกับคุณธรรมค่านิยมการเรียน.....	32
7	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมที่สอดคล้องกับคุณธรรมที่มีต่อชุมชน.....	32
8	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมที่สอดคล้องกับคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว.....	33
9	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมที่สอดคล้องกับคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น.....	33
10	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมที่สอดคล้องกับคุณธรรมค่านิยมของธรรมชาติ.....	34
11	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมที่สอดคล้องกับคุณธรรมค่านิยมอำนาจ.....	34
12	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมที่สอดคล้องกับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ.....	35
13	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองกับคุณธรรมที่มีต่อศาสนา.....	35
14	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองกับคุณธรรมค่านิยมการเรียน.....	36
15	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองกับคุณธรรมที่มีต่อชุมชน.....	36
16	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองกับคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว.....	37
17	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองกับคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น.....	37
18	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองกับคุณธรรมค่านิยมของธรรมชาติ.....	38
19	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองกับคุณธรรมค่านิยมอำนาจ.....	38
20	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองกับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ.....	39

หน้า

[illegible]

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
60 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพค้าขาย	67
61 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพกสิกรรม	67
62 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพรับราชการ	68
63 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพค้าขาย กับอาชีพกสิกรรม	68
64 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพค้าขาย กับอาชีพรับราชการ	69
65 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพกสิกรรม กับอาชีพรับราชการ	69
66 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ของนักเรียน ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	70
67 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ของนักเรียน ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพค้าขาย	70
68 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ของนักเรียน ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพกสิกรรม	71
69 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ของนักเรียนที่ ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพรับราชการ	72
70 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ของนักเรียน ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย กับอาชีพกสิกรรม	72

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
44	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่นกับคุณธรรมค่านานาจอ	51
45	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่นกับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ	51
46	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านมนุชธรรมกับคุณธรรมค่านานาจอ	52
47	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านมนุชธรรมกับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ	52
48	เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านานาจอกับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ	53
49	แสดงค่าความสำคัญของคุณธรรมจากการพิจารณาของเด็กชาย	55
50	แสดงค่าความสำคัญของคุณธรรมจากการพิจารณาของเด็กหญิง	56
51	แสดงค่าความสำคัญของคุณธรรมจากการพิจารณาของเด็กทั้งหมด	57
52	แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง	59
53	แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เรียนจบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2505 กับปีการศึกษา 2515	60
54	แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบของนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2505 กับปีการศึกษา 2515	61
55	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเกี่ยวกับ คุณธรรมแห่งพลเมืองดี	62
56	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเกี่ยวกับ ความมีวินัยแห่งตน	63
57	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเกี่ยวกับ ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน	64
58	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนที่ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพต่างกัน	65
59	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพต่างกัน	66

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
71	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ของนักเรียน ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย กับอาชีพรับราชการ ----- 73
72	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ของนักเรียน ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม กับอาชีพรับราชการ ----- 73
73	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง คุณธรรมแห่งพลเมืองกับความเชื่ออำนาจ ภายในตนเอง และความมีวินัยแห่งตน ----- 74

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ฉงทฤษฎี - - - - -	16
2 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดี ด้านต่าง ๆ ตามความึกเห็นของเก็กชายและเก็กหญิง - - - -	58

บทนำ

ทุกสังคมหรือประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรืองได้ก็ด้วยการมีพลเมืองเป็นคนดีและมีคุณสมบัติเป็นไปตามความต้องการของสังคมหรือประเทศนั้น ๆ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ทำให้การศึกษาแก่ชนในชาติโดยมุ่งหวังให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนทัศนคติและคุณธรรมอันดี ทั้งที่ปรากฏในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2503 ซึ่งมีใจยู่จนทุกวันนี้ว่า

"รัฐมีความมุ่งหมายให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาตามควรแก่ศักยภาพเพื่อเป็นพลเมืองที่มีศีลธรรมและวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพและทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2504:1)

จากความมุ่งหมายของแผนการศึกษานี้ จะเห็นได้ว่าหน้าที่อันสำคัญของโรงเรียนก็คือ การเตรียมเด็กให้เป็นพลเมืองที่นั่นเอง คือจะต้องให้ความรู้ ฝึกทักษะความสามารถต่าง ๆ ปลุกฝังทัศนคติและคุณธรรมอันดีงามให้แก่เด็ก แต่การที่เด็กจะมีคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีนั้น ต้องอาศัยการอบรมจากหลายฝ่าย นอกจากโรงเรียนแล้ว พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อนฝูง ตลอดจนสังคมก็มีส่วนในการปลุกฝังคุณธรรมให้แก่เด็กด้วย และเนื่องจากเด็กแต่ละคนมาจากครอบครัวที่ต่างกัน ก็ย่อมได้รับคุณธรรมจากผู้ปกครองแตกต่างกันไปตามวิถีการอบรมเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อม ที่อาจมีทั้งดีและไม่ดี ซึ่งไม่อาจปล่อยให้ผ่านไปเช่นนั้นได้ โรงเรียนจึงต้องรับหน้าที่อบรมบ่มนิสัย ปลุกฝังคุณธรรมให้แก่เด็กให้เป็นไปในทางที่พึงปรารถนาของสังคมและประเทศชาติ โดยยึดแนวการปลุกฝังอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

ทุกวันนี้มีเสียงกล่าวแสดงความวิตกกังวลเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่น ในหน้าหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ก็มักจะมีข่าวการกระทำความผิดของวัยรุ่นอยู่เสมอ จากสถิติการกระทำความผิดของเด็กวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตั้งแต่ปี 2508 เป็นต้นมา จำนวนเด็กที่กระทำความผิดมีเพิ่มมากขึ้นทุกปี และส่วนใหญ่ของ

ผู้กระทำผิดจนการศึกษาชั้นประถมปีที่ 4 (สถิติจากศาลคดีเด็กและเยาวชน, 2515) จึงเป็นที่น่าคิด ว่าปัญหาความประพฤติของ เยาวชน นอกจากจะเกี่ยวเนื่องกับเหตุอื่น ๆ แล้วจะมีสาเหตุตรงที่โรงเรียน เตรียมเด็กในด้านความเป็นพลเมืองดีไม่พอเพียงบ้างหรือไม่ และเด็กที่มีความรู้แค่นี้จะมี แนวโน้มในการ เป็นพลเมืองดีมาน้อยเพียงไร

เด็กจะเป็นพลเมืองดีที่มีความสามารถได้ก็ต่อเมื่อเขาเป็นบุคคลที่สมบูรณ์พร้อมทั้งปัจจัยทาง ส่วนตัวและทางสังคมประกอบกัน หากขาดปัจจัยด้านใดด้านหนึ่งแล้ว จะมีผลทำให้การดำรงชีวิตและ พัฒนาการทางบุคลิกภาพของ เด็กพลอยเสื่อมไปด้วย ดังนั้นถ้าเราต้องการจะพัฒนาบุคคลให้เป็น พลเมืองดีของชาติเราควรจะต้องส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพควบคู่ไปด้วย เนื่องจากการแก้ปัญหาทาง บุคลิกภาพจะส่งผลโดยตรงถึงการแก้ปัญหาทางสังคมได้ วิรุฑูท วิเชียรโชติ (2513: 33-44) ได้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาประเทศ เราจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของบุคคล นอกเหนือไปจาก การปรับปรุงด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยตรง

ปัญหาทาง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบันนี้ เช่น ปัญหาความประพฤติของนักเรียน ปัญหา ข้าราชการไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ และความล้นสนุนววยทาง ๆ ในสังคม น่าจะเป็นปัญหาที่สืบเนื่อง มาจากการที่สมาธิในสังคมขาดวินัยทางสังคม ดังที่ เมียร์เคอล (อ้างจาก นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ, 2516:4) กล่าวว่า "วัฒนธรรมอ่อน" เป็นสภาพอย่างหนึ่งซึ่งทำให้ประเทศล้าหลัง สภาพนี้แสดง ออกได้หลายรูป แต่ที่สำคัญคือ "การขาดวินัยทางสังคม"

ผู้วิจัยคิดว่า การที่บุคคลจะมีวินัยทางสังคมได้นั้น ควรจะมีวินัยแห่งตนเสียก่อน เนื่องจาก ความมีวินัยแห่งตนเป็นพื้นฐานของการควบคุมตนเองได้มีวินัยทางสังคม ดังที่ สุธา จันทระโฮม (2511: 49-53) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการปลูกฝังความมีวินัยแห่งตนให้แก่เด็กไว้ว่า การควบคุม ตนเอง หรือที่เรียกว่า การมีวินัยแห่งตน เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุปนิสัยของเด็ก ทั้งนี้เพราะเด็ก ได้เรียนรู้ว่า เขาไม่สามารถจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยปราศจากการติดต่อกับ ผู้อื่น และในการติดต่อกับผู้อื่นนั้น เขาควรแสดงออกซึ่งนิสัย ความคิดและทัศนคติที่ ำไปอย่างไรต่อ บุคคลที่เขาติดต่อกับ

1/ ความเชื่อหรือทัศนคติเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมหรือต่อต้านแรงขับ (Drive) หรือแรงจูงใจ (Motive) ในตัวบุคคล (Hilgard, 1963:564) 2

ในการอบรมนิสัยให้แก่เด็กนั้น ถ้ากระทำโดยอาศัยแรงกระตุ้นภายนอกตัวเด็ก ซึ่งเกิดจากการบังคับของพ่อแม่ ครูและกฎระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นต้น เด็กจะพัฒนาไบน้อยกว่าการอาศัยแรงกระตุ้นภายในตัวเด็กเอง เพราะแรงขับภายในจะช่วยส่งเสริมให้เด็กแสดงพฤติกรรมออกในทางที่ดีเป็นที่ยอมรับของสังคม และรู้จักตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ดังนั้น ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน (External-Internal Control) จึงน่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมหรือต่อต้านแรงขับทั้งสองอย่างนี้ 2

เนื่องจากความมีวินัยแห่งตน และความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคลให้เป็นพลเมืองดี ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรทั้งสามตัวนี้มาศึกษาควบคู่ไปกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดีด้วย โดยศึกษาว่าลักษณะทางบุคลลิกภาพดังกล่าว มีความสัมพันธ์กันอย่างไรบ้าง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีตามความคิดเห็นของนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2515 ภาคศึกษา 1 กับของนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2505 ในภาคศึกษาเดียวกัน ซึ่งสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก กับกรมสามัญศึกษา ได้ทำการวิจัยไว้
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองดีกับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนของนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2515 ภาคศึกษา 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณธรรมแห่งพลเมืองดี กับความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2515 ภาคศึกษา 1
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน กับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนของนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2515 ภาคศึกษา 1

5. เพื่อศึกษาว่า เพศของเด็กและอาชีพผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ เชื่ออ่านารภายใน-ภายนอกตน และต่อความมีวินัยแห่งตนของเด็กหรือไม่

6. เพื่อสร้างแบบสอบถามวัดความมีวินัยแห่งตน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษานี้ ช่วยให้ทราบว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2515 กับ 2505 เห็นความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ต่างกันอย่างไร

2. ช่วยให้ทราบว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2515 ในภาค ศึกษา 1 มีแนวโน้มเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองคืออย่างไรบ้าง ตรงตามความมุ่งหมายของหลักสูตร หรือไม่ เมื่อทราบว่าคุณธรรมด้านใดได้ด้น้อย ก็ควรจะได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมในการอบรมเด็กรุ่นต่อไป

3. ช่วยให้ทราบว่า ความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออ่านารภายใน-ภายนอกตน รวมทั้ง เพศของเด็ก และอาชีพผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมแห่งพลเมืองที่แค่ไหน จากผลอันนี้จะช่วยให้ครูทราบว่า ควรจะอบรมเด็กให้มีบุคลิกภาพเช่นไร จึงจะเป็นบุคลิกภาพของผู้ที่มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

4. อาจจะนำแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตนไปใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไปได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2515 และกำลัง เรียนอยู่ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2516 ในโรงเรียนประถมศึกษางานแห่งในภาคศึกษา 1 ซึ่ง ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม และกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน เป็นชาย 173 คน หญิง 127 คน

2. ตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2505 กับของนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2515 ตัวแปรที่ศึกษา คือ

- ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปี 2505
- ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปี 2515

ตอนที่ 2 ศึกษาอิทธิพลของตัวแปรทางสังคมที่จะมีผลต่อคะแนนคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอก และความมีวินัยแห่งตน ซึ่งได้แก่

- เพศ
- อาชีพผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ต่อไปนี้

- คุณธรรมแห่งพลเมืองดี
- ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอก
- ความมีวินัยแห่งตน

กำหนดลักษณะเฉพาะ

คุณธรรมแห่งพลเมืองดี สำหรับการวิจัยครั้งนี้หมายถึง คุณธรรม 10 ด้าน ดังนี้คือ.-

1. คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์
2. คุณธรรมที่มีต่อตนเอง
3. คุณธรรมที่มีต่อศาสนา
4. คุณธรรมที่มีต่อการเรียน
5. คุณธรรมที่มีต่อชุมชน
6. คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว

7. คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น
8. คุณธรรมค่านิยมมนุษยธรรม
9. คุณธรรมที่เกี่ยวกับอำนาจและกฎข้อบังคับ
10. คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี

(ความหมายของคุณธรรมค่านต่าง ๆ แยกไว้ในภาคผนวก)

คุณธรรมแห่งพลเมืองก็ทั้ง 10 ค่านนี้ วัดได้โดยแบบสอบถามของชาลี อธิติ (2507)

ความมีวินัยแห่งตน (Self-discipline) คือความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก เช่น บุคคลอื่น หรือสิ่งเร้าภายในตนเอง เช่น อุปสรรคหรือความปรารถนาที่ตาม ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวังไว้ ความมีวินัยแห่งตนวัดได้โดยแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตนที่ผู้เขียนสร้างขึ้น

ความเชื่ออำนาจภายนอกตน (External Control) หมายถึง ความเชื่อหรือทัศนคติของบุคคล ที่รับรู้ว่าการสำเร็จหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นอยู่ภายใต้การควบคุมของสิ่งที่มีอำนาจเหนือตน หรือเป็นสิ่งที่ตนไม่สามารถคาดคะเนได้ เช่น ความเชื่อในโชคกลางหรือพรหมลิขิต

ความเชื่ออำนาจภายในตน (Internal Control) หมายถึง ความเชื่อหรือทัศนคติของบุคคล ที่รับรู้ว่าการสำเร็จหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นเป็นผลเนื่องมาจากการกระทำหรือลักษณะประจำตัว (permanent characteristic) ของตนเอง

ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน วัดได้ด้วยแบบสอบถามของ พจน์ จันทวีระกุล (2515)

เพศ หมายถึง เพศของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งออกเป็น เพศชายและ เพศหญิง

อาชีพผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพพ่อชาย รับราชการ กลีกรรม รับจ้าง และอื่น ๆ

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ถือว่า ความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน รวมทั้งตัวแปรอื่น ๆ ที่ศึกษา เป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวบุคคล ซึ่งสามารถที่จะวัดและวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติได้

เอกสารการวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

คุณธรรมแห่งพลเมืองดี ฮาวิกเฮิร์สต์ (Havighurst, 1961:358-360) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่จะช่วยพัฒนาสังคม ไว้ในบทความเรื่อง "Today's Children and Tomorrow's World" ดังนี้

1. เป็นบุคคลที่มีลักษณะน่าคบ และมองโลกในแง่ดี
- ✓ 2. เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการปกครองตนเอง และพร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ในอนาคตได้อย่างดี
3. เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่าง ๆ เสมอ
- ✓ 4. มีความสามารถในการควบคุมตนเองเกี่ยวกับความรู้สึกผิดชอบทางศีลธรรม
5. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยไม่ต้องอาศัยการกระตุ้นจากผู้อื่น
- ✓ 6. เป็นผู้ที่มีเหตุผลและมองการณ์ไกล
7. เป็นผู้ที่มีใจกว้างและยอมรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ
- ✓ 8. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
9. เป็นผู้มองโลกทั้งในแง่วิทยาศาสตร์และในแง่ศาสนาอย่างเข้าใจ

แสตรง (Strang, 1958:14-15) กล่าวถึงผลการค้นคว้าของเบอร์คส์ (Burks) ที่ทำกับนิสิตกลุ่มที่ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี และกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวกลุ่มละ 26 คน ที่ว่า ผู้ที่ปรับตัวได้ดีจะมีความรับผิดชอบ มีความรู้สึกอบอุ่น เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น ฉลาดและมีความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์ รู้จักแก้ไขสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ เป็นคนเปิดเผย ชื่อสัตย์ รู้ตระหนักในหน้าที่ และมีความรับผิดชอบ รู้จักปรับปรุงตัวให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งพิจารณาแล้วจะเห็นว่า คุณธรรมบางอย่างมีลักษณะคล้ายคลึงกับที่ ชาลี ลัทธิ และสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก (2509) ได้ทำการศึกษาไว้

ชาลี ลัทธิ (2507) ได้ศึกษาเรื่องคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ โภยอาศัยและพิจารณาความมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น กำหนดคุณธรรมต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของความดี พลเมืองดี 10 ด้านคือ

1. คุณธรรมค่านกวางชื่อสัตย์
2. คุณธรรมที่มีต่อตนเอง
3. คุณธรรมที่มีต่อศาสนา
4. คุณธรรมด้านการเรียน
5. คุณธรรมที่มีต่อชุมชน
6. คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว
7. คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น
8. คุณธรรมค่านมนุษยธรรม
9. คุณธรรมค่านานา
10. คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ

ชาลี ลัทธิ ได้สร้างสถานการณ์ขึ้นทั้งหมด 45 สถานการณ์ ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ จะมีทางออกในการแก้ปัญหา 2 แบบ แต่ละแบบมีคุณธรรม 1 อย่างแฝงไว้ เมื่อผู้ตอบเลือกทางใด ก็แสดงว่ามีคุณธรรมในค่านั้น ในการสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ นี้ ได้ยึดหลักของวู้ดเวิร์ทที่ว่า "ถ้ามีสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ มากกระตุ้นให้คนเรามีโอกาสเลือกความสำคัญของทางออกในการแก้ปัญหาแล้ว จะแสดง

ให้เห็นเป้าหมายที่แตกต่างกันในการดำรงชีวิตของกันได้" (ซาดี ลัทธิ. 2507:9) เพื่อนำแบบ
 สอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร จำนวน
 291 คน ปรากฏว่านักเรียนเลือกคุณธรรมด้านความมีศีลธรรมเป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก
 และคุณธรรมที่สำคัญรอง ๆ ลงมาตามลำดับ คือ คุณธรรมด้านการเรียน คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรม
 ด้านความใจ คุณธรรมที่มีต่อศาสนา คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น คุณธรรมด้านมนุษยธรรม คุณธรรมที่มีต่อประเทศ
 ซาดี คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว และคุณธรรมที่มีต่อตนเอง ทั้งเด็กชาย และเด็กหญิงจัดอันดับความสำคัญ
 ของคุณธรรมไม่แตกต่างกัน

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก (2509:299) ได้ทำการศึกษาในเรื่องนี้
 เช่นกัน โดยกระทำกับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาตอนต้นทุกภาคศึกษา พบว่า นักเรียนในภาคศึกษา
 ต่าง ๆ ทั้งชายและหญิงต่างจัดอันดับความสำคัญของคุณธรรม 10 ชนิดนี้คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ คุณธรรม
 ด้านความมีศีลธรรม คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ และคุณธรรมเกี่ยวกับศาสนา ทั้งสามชนิดนี้เป็น
 คุณธรรมที่มีความสำคัญมาก ส่วนคุณธรรมที่เกี่ยวกับตนเองมีความสำคัญน้อยที่สุด สำหรับคุณธรรมอื่น ๆ
 นักเรียนเหล่านี้เห็นว่ามีความสำคัญใกล้เคียงกัน

ซูฟีฟ จอนโลกสูง (2516:71) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการจัดอันดับความสำคัญของคุณธรรม
 แห่งพลเมืองดี ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2514 ในภาคศึกษา 11 กับของนักเรียน
 ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2505 ในภาคศึกษาเดียวกัน และพบว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 ปีการศึกษา 2505 และ 2514 มีความเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน

กาญจนา การสุภา (2516:66) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องเดียวกันนี้ แต่ศึกษาเด็กนักเรียน
 ในภาคศึกษา 6 ก็พบว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2505 และ 2515 มีการจัดอันดับ
 ความสำคัญของคุณธรรมด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกันเช่นกัน

ความมีวินัยแห่งตน คอยล์ (Doyle, 1961:361) กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองก็เป็นวิถีทางของชีวิตซึ่งเริ่มต้นมาที่บ้าน และจะพัฒนาอย่างดีที่สุดในระยะเริ่มแรกของชีวิต ปิตามารคำที่มีวินัยแห่งตนเองจะเป็นผู้ให้ตัวอย่างแก่เด็กทั้งโดยการกระทำ การพูดและอารมณ์รู้สึก

วินัย เป็นคุณลักษณะของการจัดระบบภายในตนเอง หรือการควบคุมจากภายในตนเอง ซึ่งแต่ละบุคคลพัฒนาไปตามการรับรู้ของตน โดยบางครั้งก็ขึ้นอยู่กับบุคลก่อน ในการกำหนดว่าเด็กจะเป็นอย่างไรต่อไปนั้น การควบคุมจากภายในตัวเองสำคัญกว่าความต้องการ การมองเห็น และการยอมรับของบุคคลอื่นต่อการแสดงออกของเด็ก (Hopkins, 1955:260-261) ออสซูเบล (Ausubel, 1965:189-190) ได้กล่าวถึงวินัยไว้ว่า "...เป็นความจริงที่ว่า แบบของวินัยที่ได้ผลและมีคงซึ่งเราต้องการจะให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล คือ วินัยแห่งตน ที่มีรากฐานมาจากการควบคุมภายในและภายนอกตน การควบคุมภายนอก เช่น การดูแลที่สม่ำเสมอ การบังคับและการลงโทษ ย่อมมีความหมายในตัวเองอย่างเพียงพอ แต่จะช่วยให้เกิดคุณลักษณะแห่งตนได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

~~W~~ วิกกินส์ (Wiggins, 1971:289) ได้อ้างถึงการศึกษานองโก (Gough) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับ การควบคุมตนเองหรือที่เรียกว่า การมีวินัยแห่งตน ของผู้ที่มีปัญหาทางความประพฤติ 4 กลุ่มว่า ผู้ที่มีระดับของวินัยแห่งตนสูง จะมีความรับผิดชอบมากกว่า ไม่กังวลใจ มีความอดทนมากกว่า มีเหตุผลที่ดีเป็นของตนเอง และมีความยึดมั่นในความดีและพฤติกรรมทางสังคม) นอกจากนี้ยังพบว่า โดยทั่วไปจะมีสุขภาพดีกว่ากลุ่มอื่นด้วย

วินเซนต์ (Vincent, 1961:42-43) ได้กล่าวถึงความหมายของวินัยแห่งตนไว้ว่า ความมีวินัยแห่งตน หมายถึงการที่บุคคลไม่กระทำการใด ๆ อันจะเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากต่อตนเองในอนาคต หรือการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสิทธิของบุคคลอื่น รวมทั้งหมายถึงการที่บุคคลกระทำสิ่งที่ตนไม่ยอมทำ แต่การกระทำนั้นช่วยให้ความต้องการและสิทธิของบุคคลอื่นได้รับการตอบสนอง หรือกระทำสิ่งอันเป็นผลให้ผู้อื่นประสบผลสำเร็จในอนาคต

บาร์ค (Baruch, 1949:4-5) ทำการศึกษาพบว่า ผู้นำ จะต้องมีความเชื่อมั่นวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง วินัยทำให้บุคคลอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสงบสุข วินัยจะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

สมาคมการศึกษาเด็กแห่งอเมริกา (Child Study Association of America, 1952:185-186) ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า จุดมุ่งหมายของวินัย คือ เพื่อการระงับหรือควบคุมความโกรธ ความรู้สึกต่ำต้อย ความรู้สึกว่าตัวเองมีความผิดอยู่ตลอดเวลา และความกลัวต่าง ๆ เพราะว่าการรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสาเหตุทำให้บุคคลขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การลดหรือขจัดความรู้สึกดังกล่าวให้หมดไป จึงเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองได้ นอกจากนี้/นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2515:155) ก็ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของวินัยทั้งหลายนั้นมิใช่การควบคุมพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปตามแนวทางที่ผู้ใหญ่ต้องการ ความมุ่งหมายที่แท้จริงของวินัยก็คือ เพื่อให้เด็กเกิดความต้องการที่จะทำสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์แก่สังคมด้วยตัวเอง มิใช่จากสิ่งแวดล้อมหรือจากการบังคับของบุคคลใดใดเลย วินัยที่ดีเป็นลักษณะที่เกิดจากแรงผลักดันภายในตัวเด็กเองมากกว่าจากแรงบังคับภายนอก และเมื่อใดก็ตามที่เด็กได้พัฒนาลักษณะดังกล่าว เด็กก็จะแสดงพฤติกรรมออกในลักษณะที่สังคมยอมรับ เด็กจะไม่มีความขัดแย้งในตนเอง และพฤติกรรมจะเป็นแบบแผนเดียวกัน ไม่ว่าจะอยู่ต่อหน้าหรือลับหลังผู้ใหญ่

เบรคเคนริดจ์ (Breckenridge, 1955:80-249) ก็ได้อ้างถึงการศึกษาของสตรอทเธอร์ (Strother) แจ็ค (Jack) และเพจ (Page) ซึ่งพบว่า การได้รับการยอมรับจากครอบครัวจะเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิดเรื่องการนับถือตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบและมีความสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย

10 กลางงานวิจัย

ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอก

ใช้คัดลอกจาก...

รอตเตอร์ (Rotter, 1966:1-25) ได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกไว้ว่า เป็นบุคคลที่เฉื่อยชา ไม่กระตือรือร้น ไม่ค่อยได้รับผลสัมฤทธิ์ในชีวิต และไม่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีแมนและอีวานส์ (อ้างอิงจาก Rotter, 1971:58) ศึกษาพบว่าบุคคลที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมภายในจะเป็นผู้ใฝ่ใจ พยายามเรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของชีวิตได้ดีกว่าบุคคลที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมจากภายนอก มีแมน ได้ศึกษานักเรียนเกเรในโรงเรียนกักตันทัน พบว่า นักเรียนที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมจากภายใน จะรู้เรื่องการทำคะแนนและข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของโลกภายนอกโรงเรียนได้ดีกว่านักเรียนที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมจากภายนอก

สตริกแลนด์ (อ้างจาก Rotter, 1971:58) พบว่า บุคคลที่ไม่ชอบอยู่เฉย (activist) มีความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมจากภายในมากกว่าบุคคลที่ชอบอยู่เฉย ๆ (non-activist) อย่างมีนัยสำคัญ

เวลเกอร์ (Welker, 1972:7328-B) ได้ศึกษาพบว่าพวกที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ทั้งหญิงและชาย จะมีสติมากกว่า ควบคุมอารมณ์ได้ดีกว่า ปรับตัวผิดปกติ (maladjustment) น้อยกว่า วิตกกังวลและพึ่งพาสถานอื่นน้อยกว่าพวกที่มีความเชื่ออำนาจภายนอก หญิงจะมีสติมากกว่าชาย ความแตกต่างระหว่างเพศในเรื่องนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ฟาร์เรส (อ้างจาก Rotter, 1971:58) พบว่า กลุ่มที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการอำนาจภายในตน จะมีประสิทธิภาพในการควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน เขาทำการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม คือกลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน และกลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน ดำเนินการชักชวนให้นิสิตวิทยาอื่นเปลี่ยนแปลงทัศนคติบางประการ ผลปรากฏว่ากลุ่มแรกชักชวนได้ดีกว่ากลุ่มที่สอง

เหตุผลเบื้องหลังสมมติฐาน

ไรส์และโคลแมน (Reiss and Coleman, 1962:4) ได้ศึกษาพฤติกรรมบางประการของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน 10 แห่ง พบว่ามีลักษณะบางประการที่แตกต่างกัน ระหว่างคุณธรรมของเด็กหญิงและของเด็กชาย ก็คือเด็กชายนิยมการเก่งกล้าที่หาจากการเก่งกล้าการเรียน แต่เด็กหญิงนิยมทำตนให้เป็นวีรวิภพแพร่หลายในหมู่เยาวชนกว่านิยมการเรียนเก่ง และในบรรดาเด็กที่ได้รับการเลือกจากครูและเพื่อน ๆ ว่าเป็นเด็กดีของห้องเรียนนั้น เด็กดีฝ่ายชายมีจำนวนน้อยกว่าเด็กดีฝ่ายหญิง

โจนส์ (อ้างจาก กาญจนา กวรสุภา, 2516:9) กล่าวว่า สังคมมีค่านิยมหวังให้เด็กหญิงและเด็กชายมีแบบพฤติกรรมเหมือนกัน ดังนั้น การฝึกอบรมเด็กแต่ละเพศจึงแตกต่างกัน เนื่องจาก การยอมรับหรือการปฏิเสธจากสังคมมีความหมายต่อเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย และสังคมมักจะเข้มงวดกว่ากับภาพประพฤติดีของเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย เด็กหญิงจึงถูกให้ใจในสถานการต่างสังคมมากกว่าเด็กชาย ยิ่งกว่านั้นเด็กหญิงยังมีแนวโน้มที่จะถูกให้ใจเพื่อเป็นที่ชื่นชมของคนอื่นมากกว่าเด็กชาย แต่ในสถานการณ์อื่น ๆ เด็กชายจะมีการพูดเท็จและไม่ซื่อสัตย์มากกว่าเด็กหญิง ในระยะวัยเด็กตอนปลายและในตอนวัยรุ่น เด็กชายจะฝ่าฝืนวินัยต่าง ๆ มากกว่า และไม่เต็มใจที่จะทำตามกฎข้อบังคับต่าง ๆ โดยไม่คำนึงว่ากฎนั้น ๆ ยุติธรรมต่อเขาหรือไม่

จากการศึกษาของ ฮาร์ทฮอร์น, เบย์ และมอลเลอร์ (อ้างจาก Carmichael, 1954: 1099-1100) พบว่า เด็กหญิงมีการควบคุมตนเองสูงกว่าเด็กชาย

พจน จันทรวีระกุล (2515, 36:37) ศึกษาพบว่าเด็กหญิงในชั้นประถมปีที่ 4 มีความเชื่อทางกายในตนเองสูงกว่าเด็กชาย

จากการค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องแรงกระตุ้นภายในตัวเด็ก เพื่อที่จะให้ได้ผลที่ต้องการ เจอสิลด์ (Jersild, 1960:165) กล่าวว่า ปิกา ขารคา เป็นผู้มีอิทธิพลยิ่งในการสร้างวินัยให้กับเด็ก เขากล่าวว่า ปิกามารดาจะต้องไม่กลัวใจเด็กจนเกินไป หรือไม่เข้มงวดกับบุตรมากเกินไป จะต้องถือความพอที่เป็นที่พึง

นักการศึกษาบางคนเชื่อว่า การอบรมมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสร้างบุคลิกภาพของเด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า โดยเฉพาะการเตรียมเด็กให้รู้จักปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม เพื่อว่าเด็กนั้นจะสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขในอนาคต ในการเตรียมการดังกล่าว เด็กจะได้รับการอบรมปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ยังเล็ก ๆ (Havighurst and Neugarten, 1957:80)

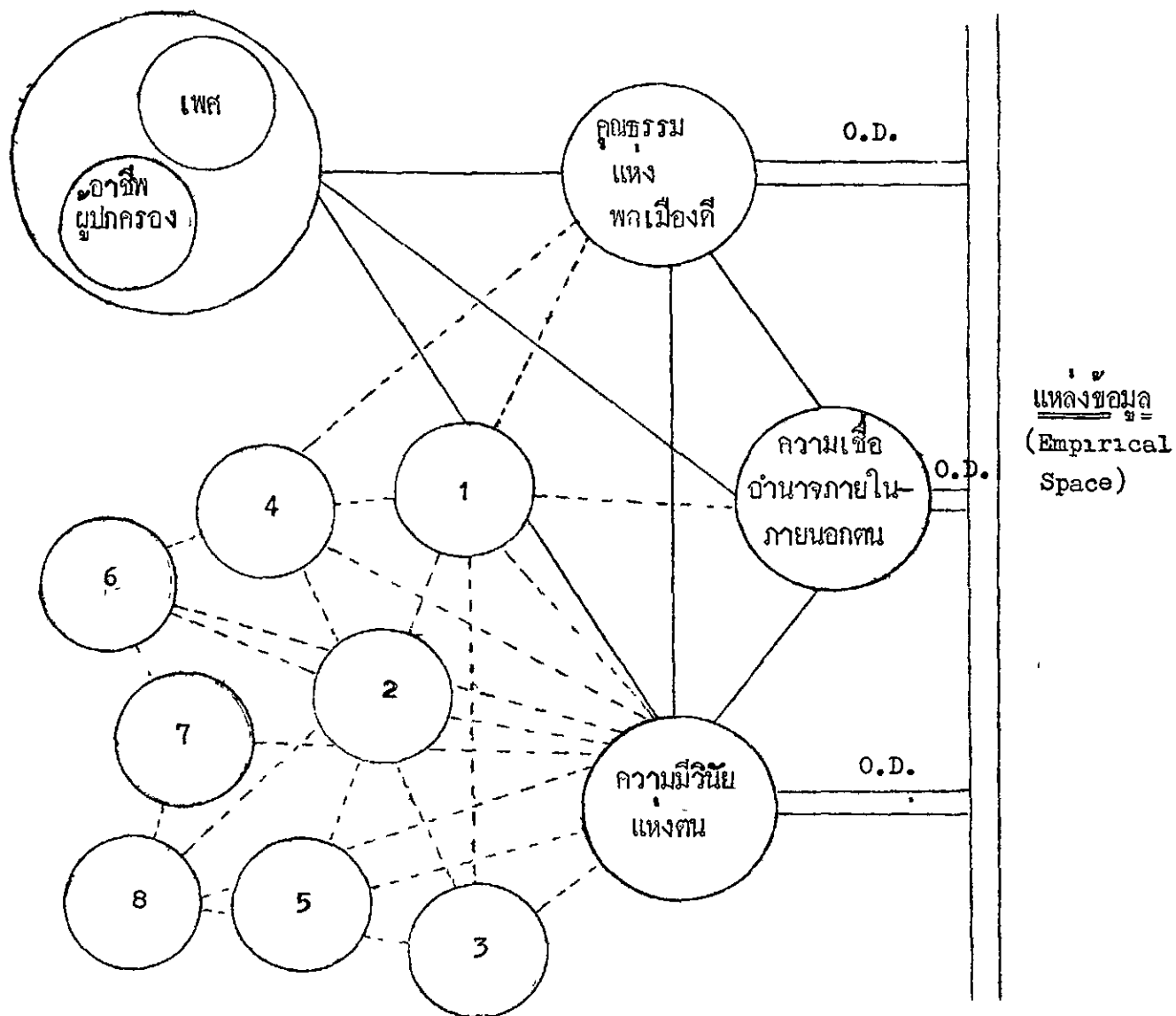
มิลเลอร์ (Miller, 1961:386) กล่าวถึงการค้นพบของ รอทแมน (Rothman) เกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม 8 ด้าน คือ ความคิด หิเนคติ ความสนใจ ความรู้สึก การกระทำ ความมุ่งหมาย ความคาดหวัง และความเชื่อของเด็กนักเรียนชั้นปีที่ 9 โดยแบ่งศึกษาตามระดับชั้นและตามระดับความเป็นอยู่ของผู้ปกครอง พบว่าเด็กชายที่เป็นชนชั้นต่ำระดับสูง (Upper-Lower Class) จะเลือกทำงานอดิเรกที่มีคุณค่า มีความคิดในการเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยตั้งใจเป็นทหาร ส่วนเด็กหญิงในระดับเดียวกันสนใจกีฬาและกิจกรรมที่เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เด็กชายชนชั้นกลางชอบใช้เวลาว่างไปในการเล่นประสังสรรค์ ชอบดนตรี เล่นรำ หาเงินพิเศษและการกีฬา

ไบรอัน (Bryant, 1971:4854-B) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนที่มีแบบความเชื่อต่างกัน โดยให้ครูบรรยายลักษณะของนักเรียนที่เชื่ออำนาจภายในตน กับนักเรียนที่เชื่ออำนาจภายนอกตน กลุ่มละ 20 คน พบว่า ครูอธิบายว่าเด็กที่เชื่ออำนาจภายในตนดีกว่าเด็กที่เชื่ออำนาจภายนอกตน มีวินัยมากกว่า ปรบตัวได้ดีกว่า มีความต้องการผลสัมฤทธิ์ และมีความอดทนมากกว่า และจากการศึกษาของ โก (อ้างจาก Wiggins, 1971:289) ที่ศึกษา

เกี่ยวกับการมีวินัยแห่งตนก็พบว่า ผู้ปรีะภักของวินัยแห่งตนสูง จะมีความรับผิดชอบมากกว่า ไม่กังวลใจ
 มีความอดทนมากกว่า มีเหตุผลที่มีประสิทธิภาพ และเป็นเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความนึก
 และพฤติกรรมทางสังคม .

จากเอกสารการค้นคว้าจะงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทดสอบทฤษฎีและเหตุผลเบื้องหลัง
 สมมติฐาน จะเห็นว่าคนที่มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดี น่าจะมีวินัยแห่งตนสูง และมีความเชื่ออำนาจภายใน
 ตนมากกว่าความเชื่ออำนาจภายนอกตน นอกจากนี้ เพศ และอาชีพผู้ปกครอง ก็น่าจะมีอิทธิพลต่อ
 ตัวแปรทั้งสามตัว จึงจะเขียนดังทฤษฎีเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้.—

ภาพที่ 1 นัยทฤษฎี (Theoretical Space)

1. ความวิตกกังวล
2. วินัยทางสังคม
3. ความรู้สึกผิดชอบ
4. ความเชื่อมั่นในตนเอง
5. ความรับผิดชอบ
6. ความมีเหตุผล
7. ความเป็นผู้นำ
8. ความเกรงใจ

----- : ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ
ของความมีวินัยแห่งตน

————— : ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
ที่ศึกษาในครั้งนี้

O.D. : นิยามปฏิบัติการ (Operational
Definition)

สมมติฐานในการค้นคว้า

1. นักเรียนชาย-หญิง ที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2515 น่าจะมีความคิดเห็นในการจัดลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่แตกต่างกันไปจากนักเรียนชาย-หญิง ที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2505
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง น่าจะมีคะแนนคุณธรรมแห่งพลเมืองที่แตกต่างกัน
3. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง น่าจะมีคะแนนความมีวินัยแห่งตนแตกต่างกัน
- (4.) นักเรียนชายและนักเรียนหญิง น่าจะมีคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน น่าจะมีความแตกต่างกันในเรื่อง
 - 5.1 คุณธรรมแห่งพลเมืองดี
 - 5.2 ความมีวินัยแห่งตน
 - 5.3 ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
6. คะแนนคุณธรรมแห่งพลเมืองดี น่าจะมีความสัมพันธ์กับคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนในเชิงบวก
7. คะแนนคุณธรรมแห่งพลเมืองดี น่าจะมีความสัมพันธ์กับคะแนนความมีวินัยแห่งตนในเชิงบวก
8. คะแนนความมีวินัยแห่งตน น่าจะมีความสัมพันธ์กับคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนในเชิงบวก

วิธีดำเนินการ

✓ กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้กระทำกับนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2516 จากโรงเรียนในจังหวัดต่าง ๆ ในภาคศึกษา 1 ซึ่งได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรปราการ นครปฐม และกรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด เป็นชาย 173 คน หญิง 127 คน

เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่ม (Random Sampling) ได้ เพราะความไม่สะดวกหลายประการ เช่น มีปัญหาทางด้านการจราจร กำลังคน ช่วงเวลาในการดำเนินการศึกษา และความร่วมมือจากทางโรงเรียน ผู้วิจัยจึงได้เลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาครั้งนี้แบบจงใจเลือก (Purposive Sampling) โดยอาศัยเกณฑ์ต่อไปนี้

1. เป็นโรงเรียนสหศึกษา
2. เป็นโรงเรียนที่ไม่ได้จัดชั้นเรียนโดยถือเอาขนาดการเรียนเป็นเกณฑ์ คือในแต่ละชั้นเรียนจะมีทั้งเด็กที่เรียนเก่งและเรียนอ่อนลงละกัน
3. นักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างต้องไม่เป็นผู้ที่เรียนซ้ำชั้น เพราะการศึกษารั้งนี้ทำกับนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2515 เท่านั้น
4. เป็นโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษา ในภาคศึกษา 1
5. ทางโรงเรียนให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

จากเกณฑ์ต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง 300 คน จากโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนเทศบาล และโรงเรียนประชาบาล ในภาคศึกษา 1 จำนวน 11 โรงเรียน/ถึงรายละเอียดแสดงในตาราง-1-2

X ตาราง 4 จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแยกตามโรงเรียน จังหวัดและเพศ

ลำดับที่	โรงเรียน	จังหวัด	ชาย	หญิง	รวม
1	วัดบางปิ้ง	สมุทรสาคร	9	9	18
2	ราษฎร์บำรุง	สมุทรสาคร	13	12	25
3	เทศบาล 1	สมุทรปราการ	21	14	35
4	วัดสลักเหนือ	นนทบุรี	11	12	23
5	กลาโหมอุทิศ	นนทบุรี	18	14	32
6	บ้านสาบพราน	นครปฐม	13	12	25
7	อ้อมใหญ่	นครปฐม	15	15	30
8	วัดหงส์ปทุมवास	ปทุมธานี	20	16	36
9	วัดกุฎีธาราม	กรุงเทพฯ	23	7	30
10	วัดประยูรวงศ์วาส	กรุงเทพฯ	14	9	23
11	สวนอนันต์	กรุงเทพฯ	16	7	23
		รวม	173	127	300

ตาราง ๕ จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามเพศ และอาชีพผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	ชาย	หญิง	รวม
กาขาย	53	32	85
รับราชการ	28	24	52
กสิกรรม	37	33	70
รับจ้างและอื่น ๆ	55	38	93
รวม	173	127	300

✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามต่าง ๆ จำนวน 3 ชุด คือ

1. แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน
2. แบบสอบถามความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
3. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมแห่งพลเมืองดี ✓

แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบฉบับนี้ขึ้นเอง โดยดำเนินการเป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. ตรวจสอบองค์ประกอบของความมีวินัยแห่งตนว่ามีอะไรบ้าง โดย
 - 1.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยแห่งตน

1.2 สอบถามความคิดเห็นของนิสิตปริญญาโท สาขาการวัดผลการศึกษา และสาขา
จิตวิทยาทั้งชั้นปีที่ 1 และ 2 จำนวน 45 คน เกี่ยวกับพฤติกรรมและลักษณะของคนที่มีวินัยแห่งตน

จากผลของการศึกษาทฤษฎี เอกสารการวิจัย และการสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับความ
มีวินัยแห่งตน สรุปได้ว่า บุคคลที่มีวินัยแห่งตนควรจะมีคุณลักษณะและพฤติกรรม ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. เชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความรู้สึกผิดชอบ
4. ไม่กังวลใจ
5. มีความตั้งใจจริง ใจจดจ่อ
6. มีลักษณะความเป็นผู้นำ
7. มีความซื่อสัตย์ จริงใจ มีเหตุผล
8. ก้าวคิด ก้าวพูด และกล้าทำ
9. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และไปเกรงใจโดยปราศจากเหตุผล
10. มีความอดทน

2. จากผลการค้นคว้าในข้อ 1 นำมาสร้างนิยามปฏิบัติการและผังทฤษฎีได้ดังปรากฏอยู่ใน
บทที่ 1

3. สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยความรู้จากข้อ 1 และข้อ 2 ได้แบบสอบถามทั้งหมด 70 ข้อ
เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป โดยให้ผู้ตอบพิจารณาว่าตนเองมีลักษณะนิสัย
ความรู้สึกรู้สึกหรือเคยประพฤติปฏิบัติเหมือนกับข้อเท็จจริงนั้น ๆ หรือไม่เพียงใด

ตัวอย่างของแบบสอบถามและวิธีตอบ

1. ฉันมักหลีกเลี่ยงงานที่ท้าทาย ๆ -
2. เมื่อฉันทำงานอะไรไม่สำเร็จ ฉันจะเลิกทำทันที -
3. ฉันจะรู้สึกอับอาย เมื่อทำอะไรผิด -

จริง		ไม่จริง	
มาก	น้อย	น้อย	มาก
			✓
			✓
			✓

การถามให้นักเรียนพิจารณา ดังนี้

1. ถ้าข้อความนั้นตรงกับลักษณะนิสัย ความรู้สึก หรือการกระทำของนักเรียนเองหรือไม่ โดยตัดสินใจว่า จริง หรือไม่จริง
2. ถ้าข้อความนั้นเป็นจริง ให้พิจารณาว่าจริงมาก หรือจริงน้อย
3. ถ้าข้อความนั้นไม่เป็นจริง ให้พิจารณาว่า ไม่จริงมาก หรือไม่จริงน้อย

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามแต่ละข้อ มีคะแนนเต็ม 4 คะแนนเท่ากัน โดยจะให้คะแนนเป็น 4, 3, 2, 1 ตามลำดับจากข้อจริงมาก จริงน้อย ไม่จริงน้อย และไม่จริงมาก สำหรับข้อความที่มีความหมายในเชิงบวก (positive) และ 1, 2, 3, 4 สำหรับข้อความที่มีความหมายในเชิงลบ (negative) ส่วนหน้า ๘๖

การทดลองใช้แบบสอบถามและการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนวัดใหม่ราษฎร์นุกูล จำนวน 120 คน แล้วสุ่มกระดาษคำตอบของนักเรียนซึ่งตอบครบทุกข้อ มาตรวจให้คะแนน แล้วสุ่มกระดาษคำตอบของนักเรียนที่จะนำไปวิเคราะห์ต่อ 100 ชุด

2. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

จัดเรียงลำดับคะแนนรวมที่นักเรียนได้จากแบบสอบถามจากสูงไปหาคำแล้วคำนวณเอา 27 % ของนักเรียนทั้งหมดที่ได้คะแนนสูงจากแบบสอบถาม เป็นกลุ่มที่มีวินัยแห่งตนสูง และ 27 % ของนักเรียนทั้งหมดที่ได้คะแนนรวมต่ำจากแบบสอบถามเป็นกลุ่มที่มีวินัยแห่งตนต่ำ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อความเป็นรายข้อ โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error) ของคะแนนในแต่ละข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วใช้ t-test (Edwards, 1968:104) ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อของสองกลุ่มนี้ ใช้ค่า t ที่ได้เป็นเกณฑ์ในการเลือกข้อความแต่ละข้อ ผู้วิจัยได้เลือกข้อความที่มีค่า t สูงไว้เพียง 36 ข้อ (อำนาจจำแนกของแบบสอบถาม แสดงไว้ในภาคผนวก)

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น

เลือกข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงซึ่งได้ทั้งหมด 36 ข้อ ไปตรวจรวมคะแนนใหม่ แล้วแบ่งคะแนนออกเป็นสองพวก คือ คะแนนรวมของข้อคู่ และคะแนนรวมของข้อคี่ จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split-half) โดยใช้สูตร

$$r_{\frac{1}{2} II} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{(N \sum X^2 - (\sum X)^2)(N \sum Y^2 - (\sum Y)^2)}} \quad (\text{Garrett, 1969:143})$$

ได้ค่า $r_{\frac{1}{2} II}$ (ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครึ่งฉบับ) เท่ากับ .6947 เมื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขขยายให้เป็นค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตร

$$r_{II} = \frac{2r_{\frac{1}{2} II}}{1 + r_{\frac{1}{2} II}} \quad (\text{Garrett, 1969:339})$$

ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .8198 นับว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูงพอที่จะนำไปใช้ได้

4. การหาความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ของ
แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงตามโครงสร้างของแบบสอบถามโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบสอบถามความปีติยินดีแห่งตนกับคะแนนจากแบบสอบถามวัดความรู้ดีกับดีของของวรรณี วัชรธรรม (2515) และคะแนนจากแบบสอบถามวัดความรู้ดีกับดีของของ กาญจนา ควรรสุภา (2516) ได้ค่าสหสัมพันธ์ .8312 และ .4933 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาคุณภาพของแบบสอบถามในแง่ของอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นและค่าความเที่ยงตรงตามโครงสร้างแล้ว ผู้วิจัยเชื่อว่า แบบสอบถามความปีติยินดีแห่งตนที่สร้างขึ้น จะมีคุณภาพที่พอสมควรในการนำไปใช้

* แบบสอบถามความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน

เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดย พจน์ จันทรวีระกุล (2514:100) แบบสอบถามมีทั้งหมด 26 ข้อ โดยแต่ละข้อมุ่งวัดว่าผู้ตอบจะมีความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจภายใน-หรือภายนอกตน ดังตัวอย่าง

นักเรียนคิดว่า การที่เรียนสอบได้ก็เป็นเพราะอะไร

ก. เพราะครูรักจึงให้สอบได้

ข. เพราะนักเรียนตั้งใจเรียนจึงสอบได้เอง

การตอบ ให้นักเรียนตอบตามความรู้ดีของตนเองโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลง
ในช่องให้ตรงกับข้อเลือกที่นักเรียนเลือก (ก หรือ ข) ดังตัวอย่าง

	ก	ข
1	✓	
2		✓

✓ ✕ การให้คะแนน ถือว่าคำตอบที่แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายในตนเองเป็นเกณฑ์
ข้อให้นักเรียนเลือกคำตอบที่แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายในตนเองก็ได้ 1 คะแนน ข้อใดเลือก
คำตอบที่แสดงถึงความเชื่ออำนาจภายนอกตนก็ได้ 0 คะแนน

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้ ปารุง บุญยงค์ (2515) ได้วิเคราะห์หาโดย
ใช้วิธี Split-half ได้ค่าเท่ากับ .78 ✓

✓ แบบทดสอบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

เป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยเรื่องราวที่สมมติขึ้น 45 เรื่อง แต่ละเรื่องมีทางออก
เพื่อแก้ปัญหา 2 แบบ และแต่ละแบบมีช่องให้เลือกตอบ 4 ช่อง เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องราวแต่ละเรื่อง
แล้ว มีความรู้สึกอย่างไรก็ให้แสดงความกึกเห็นลงไป ตัวอย่าง เช่น

คำกับแคงชวนกันไปบ้านเพื่อน เพื่อชวนเพื่อนไปรับประทานอาหารข้างนอกด้วยกัน
เมื่อไปถึงไม่พบเพื่อน พ่อแม่ของเพื่อนก็นั้นจึงบอกให้คำและแคงนั่งคอยอยู่ก่อน พร้อมกับชวนให้
รับประทานอาหารถ้วย เธอคิดอย่างไรดี

คำตอบว่า "ไม่ละกริบ ผมรับประทานมาแล้ว"

☐ สมควรอย่างยิ่ง ☐ สมควร ☐ ไม่สมควร ☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

แคงตอบว่า "ขอบคุณครับ" แล้วเข้าไปนั่งรับประทานอาหารถ้วยนิคหนอยพอเป็นพิธี

☐ สมควรอย่างยิ่ง ☐ สมควร ☐ ไม่สมควร ☐ ไม่สมควรอย่างยิ่ง

ในแต่ละทางเลือกขจรแต่ละเรื่องมีคุณธรรมแฝงอยู่ 1 อย่าง ผู้ที่ตอบว่า สมควรอย่างยิ่ง
และสมควร ถือว่าเป็นผู้ที่มีคุณธรรมก้นที่แฝงอยู่ในทางเลือกนั้น/คุณธรรมก้นต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในทางออก
ของการแก้ปัญหาแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงคุณธรรมที่แฝงอยู่ในทางไว้กแบบต่าง ๆ ของแต่ละสถานการณื

คุณธรรม	คุณธรรม	คุณธรรม	คุณธรรม	คุณธรรม	คุณธรรม	คุณธรรม	คุณธรรม	คุณธรรม
$\frac{1-2}{1}$	$\frac{1-3}{17}$	$\frac{1-4}{21}$	$\frac{1-5}{44}$	$\frac{1-6}{20}$	$\frac{1-7}{2}$	$\frac{1-8}{18}$	$\frac{1-9}{32}$	$\frac{1-10}{41}$
	$\frac{2-3}{9}$	$\frac{2-4}{3}$	$\frac{2-5}{28}$	$\frac{2-6}{6}$	$\frac{2-7}{14}$	$\frac{2-8}{4}$	$\frac{2-9}{37}$	$\frac{2-10}{39}$
		$\frac{3-4}{7}$	$\frac{3-5}{31}$	$\frac{3-6}{8}$	$\frac{3-7}{38}$	$\frac{3-8}{35}$	$\frac{3-9}{45}$	$\frac{3-10}{43}$
			$\frac{4-5}{33}$	$\frac{4-6}{10}$	$\frac{4-7}{26}$	$\frac{4-8}{22}$	$\frac{4-9}{42}$	$\frac{4-10}{40}$
				$\frac{5-6}{5}$	$\frac{5-7}{34}$	$\frac{5-8}{19}$	$\frac{5-9}{25}$	$\frac{5-10}{12}$
					$\frac{6-7}{16}$	$\frac{6-8}{15}$	$\frac{6-9}{27}$	$\frac{6-10}{11}$
						$\frac{7-8}{30}$	$\frac{7-9}{23}$	$\frac{7-10}{13}$
							$\frac{8-9}{24}$	$\frac{8-10}{29}$
								$\frac{9-10}{36}$

หมายเหตุ

ตัวเลขบนหมายถึงเลขประจำคุณธรรมที่แฝงอยู่ในสถานการณืเดียวกัน ตัวเลขข้างล่าง
ใต้เส้น หมายถึงเลขประจำข้อหรือหมายเลขประจำสถานการณื เช่น $\frac{1-2}{1}$ หมายถึง คุณธรรมที่ 1 อยู่
คู่กับคุณธรรมที่ 2 แฝงไว้ในทางออกของการแก้ปัญหาในสถานการณืที่ 1

การตรวจหาความดีของคำตอบ

นำกระทู้ถามคำตอบมาตรวจ โดยแต่ละชุดตรวจจุดสถานการณ์ที่ละข้อ และแต่ละข้อตรวจดูข้อย่อยที่เป็นทางออกของการแก้ปัญหาที่จะแบบว่าผู้ตอบลงความเห็นในข้อใด เมื่อครบทุกชุดแล้วจะทราบว่า ในข้อต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ สมการอย่างง่าย สมการ ไม่สมการอย่างง่าย มีผู้ลงความเห็นกี่คน

การหาอัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญของคุณธรรม

1. เอาจำนวนความดีของผู้ลงความเห็นในข้อ สมการอย่างง่าย กับข้อสมการ รวมกัน เป็นจำนวนผู้เห็นความสำคัญในคุณธรรมที่แฝงอยู่ในข้อย่อยนั้น

2. เอาจำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่างไปหารจำนวนผู้เห็นความสำคัญในคุณธรรมที่แฝงอยู่ในข้อย่อยแต่ละข้อ จะได้อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญของคุณธรรมที่แฝงอยู่ในแต่ละข้อย่อยนั้น

ตัวอย่างเช่น จากกลุ่มตัวอย่าง 300 คน มีผู้ลงความเห็นการกระทำอันแรกของสถานการณ์ที่ 1 ว่าสมการอย่างง่าย 200 คน เห็นว่าสมการ 40 คน

ดังนั้น อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญของคุณธรรมที่แฝงอยู่ในการกระทำอันนี้

$$= \frac{200 + 40}{300}$$

$$= \frac{240}{300}$$

$$= .80$$

✓ เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้านักเรียนเลือกตอบของสมการอย่างง่าย ให้คะแนน 3 สมการให้ 2 ไม่สมการให้ 1 และไม่สมการอย่างง่ายให้ 0 ตามลำดับ

✓ แบบทดสอบคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ ๑ จี. ๑ (2507) ได้สร้างขึ้นเพื่อทดสอบใน
โครงการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษาของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ปี 2506-2508 ^{กลับไปที่หน้า ๒๗}
และ ซูซีฟ อ่อนโลกสูง (2515) ได้ทำการศึกษาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธี Split-half ได้
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .6596 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ✓ หน้า ๗๗ ✓

ข้อแนะกำกับการวิเคราะห์ข้อมูล

- (*) 1. ใช้ Z-test (Guilford, 1965:186) เปรียบเทียบอัตราส่วนของผู้เห็นความ
สำคัญของคุณธรรมกันต่าง ๆ
2. ใช้ Rank-difference Coefficient of Correlation (Guilford, 1965:305) หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบในเรื่องคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนที่
สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2505 กับ 2515
3. ใช้ Z-test (Guilford, 1965:175) ทดสอบความแตกต่างระหว่างผลของ
ตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อนักเรียน ซึ่งต่างเพศกัน ตัวแปรเหล่านั้น คือ
คุณธรรมแห่งพลเมืองดี
ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
ความปวิสัยแห่งตน
4. ใช้ F-test (Lindquist, 1953:54) ทดสอบความแตกต่างระหว่างผลของ
ตัวแปรต่าง ๆ ในข้อ 3 ที่มีผลต่อนักเรียนซึ่งผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกัน
5. ใช้ t-test (McNemar, 1969:113-115) ทดสอบความแตกต่างระหว่างผล
ของตัวแปรต่าง ๆ เมื่อ F มีนัยสำคัญทางสถิติ
6. ใช้ Product-Moment Correlation (McNemar, 1969:125) หา
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในข้อ 3 (*) หน้า ๕๖ ถึง ๕๗

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับก่อนหลังของสมมติฐานพร้อมทั้งแปลความหมายประกอบเป็นตอน ๆ ไปดังนี้ คือ

1. การศึกษาลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี
 - 1.1 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของคุณธรรมด้านต่าง ๆ
 - 1.2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
2. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ เกี่ยวกับตัวแปรต่อไปนี้
 - 2.1 คุณธรรมแห่งพลเมืองดี
 - 2.2 ความมีวินัยแห่งตน
 - 2.3 ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
3. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน เกี่ยวกับตัวแปรต่อไปนี้
 - 3.1 คุณธรรมแห่งพลเมืองดี
 - 3.2 ความมีวินัยแห่งตน
 - 3.3 ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่อไปนี้
 - 4.1 คุณธรรมแห่งพลเมืองดี กับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
 - 4.2 คุณธรรมแห่งพลเมืองดีกับความมีวินัยแห่งตน
 - 4.3 ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนกับความมีวินัยแห่งตน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกับ
ในการแปลความหมาย จึงขอกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้.-

- N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
- S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- Z แทน Z-statistic
- F แทน F-statistic
- t แทน t-statistic
- SS แทน Sum Square
- MS แทน Mean Square
- df แทน Degree of freedom
- ρ แทน Rank-difference Coefficient of Correlation
- r แทน Product-moment Correlation

1. การศึกษาลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

1.1 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของคุณธรรมด้านต่าง ๆ ผลการเปรียบเทียบ

แสดงไว้ในตาราง 4-48

ตาราง 4 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ (1) กับคุณธรรม
ที่มีต่อตนเอง (2)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 1	คุณธรรม 2			
ชาย	.9190	.1676	.0800	*** 9.3925	1 > 2
หญิง	.9370	.2362	.2362	*** 8.5672	1 > 2
รวม	.9266	.1966	.0565	*** 12.9203	1 > 2

P < .001

ผลจากตาราง 4 แสดงว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า
คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ (1) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อตนเอง (2)

ตาราง 5 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ (1) กับคุณธรรมที่มีต่อ
ศาสนา (3)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 1	คุณธรรม 3			
ชาย	.7456	.2543	.0842	*** 5.8349	1 > 3
หญิง	.6929	.2913	.0964	*** 4.1659	1 > 3
รวม	.7233	.2700	.0632	*** 7.1724	1 > 3

P < .001

ผลจากการวาง 5 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณธรรมด้าน
ความซื่อสัตย์ (1) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3)

ตาราง 6 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ (1) กับคุณธรรมด้าน
การเรียนรู้ (4)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของความเห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 1	คุณธรรม 4			
ชาย	.7514	.1560	.1048	5.6812***	1 > 4
หญิง	.7716	.1496	.1174	5.2981***	1 > 4
รวม	.7600	.1433	.0781	7.8962***	1 > 4

*** $P < .001$

ผลจากการวาง 6 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณธรรมด้าน
ความซื่อสัตย์ (1) สำคัญกว่าคุณธรรมด้านการเรียนรู้ (4)

ตาราง 7 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ (1) กับคุณธรรมที่มีต่อ
ชุมชน (5)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของความเห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 1	คุณธรรม 5			
ชาย	.6647	.4855	.0700	2.5600**	1 > 5
หญิง	.6692	.4566	.0836	2.5430**	1 > 5
รวม	.6666	.4733	.0538	3.5929***	1 > 5

** $P < .01$

*** $P < .001$

ผลจากการวาง 7 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรม
ด้านความซื่อสัตย์ (1) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5)

ตาราง 8 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ (1) กับคุณธรรมที่มีต่อ
ครอบครัว (6)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 1	คุณธรรม 6			
ชาย	.5260	.2658	.0394	2.9105**	1 > 6
หญิง	.7952	.2204	.1000	5.7480**	1 > 6
รวม	.6400	.2466	.0678	5.8028**	1 > 6

** P < .01 *** P < .001

ผลจากการวาง 8 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรม
ด้านความซื่อสัตย์ (1) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6)

ตาราง 9 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ (1) กับคุณธรรมที่มีต่อ
ผู้อื่น (7)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 1	คุณธรรม 7			
ชาย	.7919	.3005	.0768	6.3984***	1 > 7
หญิง	.9133	.1574	.0959	7.8821***	1 > 7
รวม	.8433	.2400	.0600	10.0550***	1 > 7

*** P < .001

ผลจากการวาง ๑ แสดงว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณธรรม
ค่านิยมข้อที่ ๑ (1) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีผู้อื่น

ตาราง 10 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมข้อที่ ๑ (1) กับคุณธรรมค่านิยม
แบบธรรม (8)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	๘	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 1	คุณธรรม 8			
ชาย	.8092	.3410	.0728	6.4313***	1 > 8
หญิง	.8267	.2834	.0894	6.0771***	1 > 8
รวม	.8166	.3166	.0556	8.9928***	1 > 8

*** P < .001

ผลจากการวาง 10 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรม
ค่านิยมข้อที่ ๑ (1) สำคัญกว่าคุณธรรมค่านิยมแบบธรรม (8)

ตาราง 11 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมข้อที่ ๑ (1) กับคุณธรรมค่านิยม
อำนาจ (9)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	๙	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 1	คุณธรรม 9			
ชาย	.4450	.3352	.0848	1.2948	1 = 9
หญิง	.4645	.2519	.1067	1.9925*	1 > 9
รวม	.4533	.3000	.0655	2.3404**	1 > 9

* P < .05

** P < .01

ผลจากตาราง 11 แสดงว่า เด็กหญิงมีความเห็นว่าคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ (1) สำคัญกว่าคุณธรรมด้านอำนาจ (9) ส่วนเด็กชายมีความเห็นว่าคุณธรรมทั้งสองด้านสำคัญเท่า ๆ กัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ (1) กับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	๘	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 1	คุณธรรม 10			
ชาย	.6358	.4797	.0714	2.1862*	1 > 10
หญิง	.5826	.4724	.0860	1.3672	1 = 10
รวม	.6133	.4766	.0547	2.4990**	1 > 10

* $P < .05$

** $P < .01$

ผลจากตาราง 12 แสดงว่า เด็กชายมีความเห็นว่าคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ (1) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10) ส่วนเด็กหญิงมีความเห็นว่าคุณธรรมทั้งสองด้านสำคัญเท่า ๆ กัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบคุณธรรมที่มีต่อตนเอง (2) กับคุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	๘	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 2	คุณธรรม 3			
ชาย	.4566	.5144	.0768	0.7526	3 = 2
หญิง	.4409	.5984	.0877	1.7958*	3 > 2
รวม	.4500	.5500	.0538	1.8587*	3 > 2

* $P < .05$

ผลจากตาราง 13 แสดงว่า เด็กหญิงมีความเห็นว่าคุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อตนเอง ส่วนเด็กชายมีความเห็นว่าคุณธรรมทั้งสองด้านสำคัญเท่า ๆ กัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเอง (2) กับคุณธรรมด้าน
การเวียน (4)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของความเห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 2	คุณธรรม 4			
ชาย	.7572	.2990	.0800	5.8525***	2 > 4
หญิง	.7322	.2677	.0974	4.8679***	2 > 4
รวม	.7466	.2800	.0616	7.5746***	2 > 4

*** P < .001

ผลจากตาราง 14 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรม
ที่มีต่อตนเอง (2) สำคัญกว่าคุณธรรมด้านการเวียน (4)

ตาราง 15 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเอง (2) กับคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของความเห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 2	คุณธรรม 5			
ชาย	.3063	.8612	.0714	7.7717***	5 > 2
หญิง	.2204	.8976	.0894	7.5740***	5 > 2
รวม	.2700	.8766	.0556	10.9100***	5 > 2

*** P < .001

ผลจากตาราง 15 แสดงว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรม
ที่มีต่อชุมชน (5) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อตนเอง (2)

ตาราง 16 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเอง (2) กับคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 2	คุณธรรม 6			
ชาย	.1271	.8670	.0953	7.7639***	6 > 2
หญิง	.1102	.8976	.1104	7.1322***	6 > 2
รวม	.1200	.8800	.0721	10.5409***	6 > 2

*** P < .001

ผลจากตาราง 16 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อตนเอง (2)

ตาราง 17 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเอง (2) กับคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 2	คุณธรรม 7			
ชาย	.2832	.7861	.0787	6.3900***	7 > 2
หญิง	.2834	.8346	.0883	6.2425***	7 > 2
รวม	.2833	.8066	.0583	8.9759***	7 > 2

*** P < .001

ผลจากตาราง 17 แสดงว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อตนเอง (2)

ตาราง 13 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่ตนเอง (2) กับคุณธรรมค่านิยมธรรม (8)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 2	คุณธรรม 8			
ชาย	.0924	.6994	.1284	4.7274***	8 > 2
หญิง	.1181	.7007	.1356	4.2964***	8 > 2
รวม	.1033	.7000	.0927	6.4368***	8 > 2

*** P < .001

ผลจากตาราง 18 แสดงว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมค่านิยมธรรม (8) สำคัญกว่าคุณธรรมที่ตนเอง (2)

ตาราง 19 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่ตนเอง (2) กับคุณธรรมค่าน่านา (9)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 2	คุณธรรม 9			
ชาย	.1560	.8960	.0953	6.8541***	9 > 2
หญิง	.1417	.7480	.1220	4.9696***	9 > 2
รวม	.1500	.7833	.0754	8.3992***	9 > 2

*** P < .001

ผลจากตาราง 19 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมค่าน่านา (9) สำคัญกว่าคุณธรรมที่ตนเอง (2)

ตาราง 20 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเอง (2), กับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 2	คุณธรรม 10			
ชาย	.2138	.7976	.0866	6.7413***	10 > 2
หญิง	.1560	.6011	.1077	4.1327***	10 > 2
รวม	.2133	.8066	.0648	9.1558***	10 > 2

*** $P < .001$

ผลจากตาราง 20 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อตนเอง (2)

ตาราง 21 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3) กับคุณธรรมด้านการเรียน (4)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 3	คุณธรรม 4			
ชาย	.9075	.8381	.0374	1.8556*	3 > 4
หญิง	.9212	.8582	.0412	1.5291	3 > 4
รวม	.9133	.8466	.0264	2.5265**	3 > 4

* $P < .05$ ** $P < .01$

ผลจากตาราง 21 แสดงว่า เด็กชายมีความเห็นว่าคุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3) สำคัญกว่าคุณธรรมด้านการเรียน (4) ส่วนเด็กหญิงมีความเห็นว่าคุณธรรมทั้งสองด้านมีความสำคัญเท่า ๆ กัน

ตาราง 22 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3) กับคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Σ	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 3	คุณธรรม 5			
ชาย	.3641	.8034	.0714	6.1526***	5 > 3
หญิง	.3700	.8188	.0818	5.4865***	5 > 3
รวม	.0666	.8100	.0538	2.0117***	5 > 3

*** P < .001

ผลจากตาราง 22 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณธรรมที่มีต่อชุมชน สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อศาสนา

ตาราง 23 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3) กับคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Σ	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 3	คุณธรรม 6			
ชาย	.6820	.2832	.0836	4.7703***	3 > 6
หญิง	.7401	.2992	.0932	4.7306***	3 > 6
รวม	.7066	.2900	.0624	6.6762***	3 > 6

*** P < .001

ผลจากตาราง 23 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3) มีความสำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6)

ตาราง 24 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3) กับคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 3	คุณธรรม 7			
ชาย	.6936	.5202	.0670	2.5880**	3 > 7
หญิง	.5590	.5743	.0824	.1917	3 = 7
รวม	.6366	.5433	.0519	1.7976*	3 > 7

* $P < .05$ ** $P < .01$

ผลจากตาราง 24 แสดงว่า เด็กชายมีความเห็นว่าคุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7) ส่วนเด็กหญิงมีความเห็นว่า คุณธรรมทั้งสองด้านสำคัญเท่า ๆ กัน

ตาราง 25 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3) กับคุณธรรมกับมนุษยธรรม (8)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 3	คุณธรรม 8			
ชาย	.4450	.8670	.0624	6.7628***	8 > 3
หญิง	.5039	.8267	.0721	4.4771***	8 > 3
รวม	.4700	.8500	.0500	7.6000***	8 > 3

*** $P < .001$

ผลจากตาราง 25 แสดงว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมด้านมนุษยธรรม (8) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อศาสนา (3)

ตาราง 26 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่พ่อศาสนา (3) กับคุณธรรมก้านอำนาจ (9)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 3	คุณธรรม 9			
ชาย	.8265	.2890	.0754	7.1286***	3 > 9
หญิง	.8031	.2913	.0900	5.6866***	3 > 9
รวม	.8166	.2900	.0574	9.1742***	3 > 9

*** $P < .001$

ผลจากตาราง 26 แสดงว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่พ่อศาสนา (3) สำคัญกว่าคุณธรรมก้านอำนาจ (9)

ตาราง 27 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่พ่อศาสนา (3) กับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 3	คุณธรรม 10			
ชาย	.8208	.3641	.0700	6.5242***	3 > 10
หญิง	.9055	.3543	.0754	7.3103***	3 > 10
รวม	.8566	.3600	.0509	9.7563***	3 > 10

*** $P < .001$

ผลจากตาราง 27 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่พ่อศาสนา (3) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10)

ตาราง 28 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านการเรียน (4) กับคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 4	คุณธรรม 5			
ชาย	.7456	.4682	.0678	4.0914***	4 > 5
หญิง	.7322	.5669	.0741	2.2307***	4 > 5
รวม	.7400	.5100	.0500	4.6000***	4 > 5

* $P < .05$

*** $P < .001$

ผลจากตาราง 28 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมด้านการเรียน (4) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5)

ตาราง 29 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านการเรียน (4) กับคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 4	คุณธรรม 6			
ชาย	.7572	.2716	.0818	5.9364***	4 > 6
หญิง	.7322	.3385	.0900	4.3744***	4 > 6
รวม	.7466	.3000	.0616	7.2500***	4 > 6

*** $P < .001$

ผลจากตาราง 29 แสดงว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมด้านการเรียน (4) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6)

ตาราง 30 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านการเรียน (4) กับคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 4	คุณธรรม 7			
ชาย	.8901	.1502	.0871	8.4948 ^{***}	4 > 7
หญิง	.8346	.2834	.0883	6.2423 ^{***}	4 > 7
รวม	.8666	.2066	.0616	10.7142 ^{***}	4 > 7

*** P < .001

ผลจากตาราง 30 แสดงว่า ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณธรรมด้านการเรียน (4) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7)

ตาราง 31 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านการเรียน (4) กับคุณธรรมด้านมนุษยธรรม (8)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 4	คุณธรรม 8			
ชาย	.8265	.1618	.0927	7.1704 ^{***}	4 > 8
หญิง	.8582	.1417	.1090	6.5733 ^{***}	4 > 8
รวม	.8400	.1533	.0707	9.7128 ^{***}	4 > 8

*** P < .001

ผลจากตาราง 31 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณธรรมด้านการเรียน (4) สำคัญกว่าคุณธรรมด้านมนุษยธรรม (8)

ตาราง 32 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านการเรียน (.) กับคุณธรรมค่านานาใจ (9)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 4	คุณธรรม 9			
ชาย	.7630	.3699	.0728	5.3997***	4 > 9
หญิง	.7401	.4724	.0793	3.3757***	4 > 9
รวม	.7533	.4133	.0529	6.4272***	4 > 9

*** P < .001

ผลจากตาราง 32 แสดงว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมด้านการเรียน (4) สำคัญกว่าคุณธรรมค่านานาใจ (9)

ตาราง 33 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมด้านการเรียน (4) กับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 4	คุณธรรม 10			
ชาย	.7255	.6416	.0600	1.3483	4 = 10
หญิง	.6850	.6377	.0728	.6497	4 = 10
รวม	.7066	.6400	.0458	1.4541	4 = 10

ผลจากตาราง 33 แสดงว่า ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายมีความเห็นว่าคุณธรรมด้านการเรียน (4) กับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10) สำคัญเท่า ๆ กัน

ตาราง 34 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5) กับคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 5	คุณธรรม 6			
ชาย	.3063	.8612	.0714	7.7717***	6 > 5
หญิง	.2677	.8976	.0836	7.5346***	6 > 5
รวม	.2900	.8766	.0538	10.9033***	6 > 5

*** $P < .001$

ผลจากตาราง 34 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5)

ตาราง 35 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5) กับคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 5	คุณธรรม 7			
ชาย	.6011	.5433	.0685	.8437	7 = 5
หญิง	.6141	.6299	.0768	.2057	7 = 5
รวม	.6066	.5800	.0519	.5125	7 = 5

ผลจากตาราง 35 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7) กับคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5) สำคัญเท่า ๆ กัน

ตาราง 36 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5) กับคุณธรรมค่านิยมคุณธรรม (8)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 5	คุณธรรม 8			
ชาย	.6589	.4797	.0707	2.5346**	5 > 8
หญิง	.7007	.4960	.0800	2.5587**	5 > 8
รวม	.6766	.4866	.0529	3.5916***	5 > 8

** P < .01

*** P < .001

ผลจากตาราง 36 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5) สำคัญกว่าคุณธรรมค่านิยมคุณธรรม (8)

ตาราง 37 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5) กับคุณธรรมค่าน่านาง (9)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 5	คุณธรรม 9			
ชาย	.7687	.5086	.0640	4.0640***	5 > 9
หญิง	.7165	.4881	.0793	2.8802**	5 > 9
รวม	.7466	.5000	.5000	4.9320***	5 > 9

** P < .01

*** P < .001

ผลจากตาราง 37 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5) สำคัญกว่าคุณธรรมค่าน่านาง (9)

ตาราง 38 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5) กับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 5	คุณธรรม 10			
ชาย	.5953	.5895	.0685	0.0846	10 = 5
หญิง	.5275	.6692	.0793	1.7868*	10 > 5
รวม	.5666	.6233	.0509	1.1139	10 = 5

* $P < .05$

ผลจากตาราง 38 แสดงว่า เด็กหญิงมีความเห็นว่าคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อชุมชน (5) ส่วนเด็กชายเห็นว่าคุณธรรมทั้งสองด้านสำคัญเท่า ๆ กัน

ตาราง 39 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6) กับคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 6	คุณธรรม 7			
ชาย	.5491	.4508	.1081	0.9093	7 = 6
หญิง	.5669	.5511	.0830	0.1903	7 = 6
เด็ก	.5566	.4933	.0556	1.1384	7 = 6

ผลจากตาราง 39 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6) มีความสำคัญเท่ากับคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7)

ตาราง 40 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6) กับคุณธรรมก้านมนุษยธรรม (8)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของความเห็นความสำคัญ		S.D.	z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 6	คุณธรรม 8			
ชาย	.3121	.8323	.0734	7.0871***	8 > 6
หญิง	.3070	.8031	.0883	5.6183***	8 > 6
รวม	.3100	.8200	.0565	9.0265***	8 > 6

*** P < .001

ผลจากตาราง 40 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณธรรมก้านมนุษยธรรม (8) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6)

ตาราง 41 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6) กับคุณธรรมก้านอำนาจ (9)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของความเห็นความสำคัญ		S.D.	z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 6	คุณธรรม 9			
ชาย	.1676	.8554	.0883	7.7893***	9 > 6
หญิง	.1653	.6358	.1178	3.9940***	9 > 6
รวม	.1666	.8600	.0663	10.4585***	9 > 6

*** P < .001

ผลจากตาราง 41 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณธรรมก้านอำนาจ (9) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อครอบครัว (6)

ตาราง 42 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อกิจกรรม (6) กับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของความเห็นความสำคัญ		S.D.	z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 6	คุณธรรม 10			
ชาย	.8959	.7052	.0469	4.0660***	6 > 10
หญิง	.8425	.6929	.0600	2.4933**	6 > 10
รวม	.8733	.7000	.0360	4.8138***	6 > 10

** P < .01 *** P < .001

ผลจากตาราง 42 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณธรรมที่มีต่อกิจกรรม (6) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10)

ตาราง 43 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7) กับคุณธรรมค่านิยมธรรม (8)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของความเห็นความสำคัญ		S.D.	z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 7	คุณธรรม 8			
ชาย	.6936	.3757	.0754	4.2161***	7 > 8
หญิง	.6929	.3385	.0916	3.8689***	7 > 8
รวม	.6933	.3600	.0583	5.7169***	7 > 8

*** P < .001

ผลจากตาราง 43 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7) สำคัญกว่าคุณธรรมค่านิยมธรรม (8)

ตาราง 44 เปรียบเทียบคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7) กับคุณธรรมค่านำนาจ (9)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 7	คุณธรรม 9			
ชาย	.2023	.7803	.0894	6.4653***	9 > 7
หญิง	.2047	.7007	.1095	4.5296**	9 > 7
รวม	.2033	.7466	.0692	7.8511***	9 > 7

P < .001

ผลจากตาราง 44 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมค่านำนาจ (9) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7)

ตาราง 45 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7) กับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของผู้เห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 7	คุณธรรม 10			
ชาย	.2427	.8728	.0768	8.2044***	10 > 7
หญิง	.2196	.6242	.1356	2.9837**	10 > 7
รวม	.2666	.8633	.0565	10.5610***	10 > 7

**
P < .01

P < .001

ผลจากตาราง 45 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น (7)

ตาราง 46 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมธรรม (8) กับคุณธรรมค่านานา (9)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของความเห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 8	คุณธรรม 9			
ชาย	.7572	.5260	.0640	3.6125***	8 > 9
หญิง	.7559	.3779	.0848	4.4575***	8 > 9
รวม	.7566	.4633	.0509	5.7622***	8 > 9

*** P < .001

ผลจากตาราง 46 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมค่านิยมธรรม (8) สำคัญกว่าคุณธรรมค่านานา (9)

ตาราง 47 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านิยมธรรม (8) กับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของความเห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 8	คุณธรรม 10			
ชาย	.5895	.4797	.0734	1.4959	10 = 8
หญิง	.5354	.5118	.0860	.2744	10 = 8
รวม	.5666	.4933	.0556	1.3183	10 = 8

ผลจากตาราง 47 แสดงว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10) กับคุณธรรมค่านิยมธรรม (8) สำคัญเท่า ๆ กัน

ตาราง 48 เปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมค่านานา (9) กับคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10)

กลุ่มตัวอย่าง	อัตราส่วนของความเห็นความสำคัญ		S.D.	Z	เปรียบเทียบคุณธรรม
	คุณธรรม 9	คุณธรรม 10			
ชาย	.7341	.3063	.0793	5.3947***	9 > 10
หญิง	.7637	.3622	.0860	4.6685***	9 > 10
รวม	.7466	.3300	.0583	7.1457***	9 > 10

*** $P < .001$

ผลจากตาราง 48 แสดงว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณธรรมค่านานา (9) สำคัญกว่าคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ (10).

สรุปการพิจารณาความสำคัญของคุณธรรม

เด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความสำคัญของคุณธรรมค่านานาต่าง ๆ ดังนี้.-

คุณธรรม 1 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

คุณธรรม 2 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 4

คุณธรรม 3 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 6, 9, 10

คุณธรรม 4 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 5, 6, 7, 8, 9 และมีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 10

คุณธรรม 5 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 2, 3, 8, 9 และมีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 7

คุณธรรม 6 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 2, 5, 10 และมีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 7

คุณธรรม 7 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 2, 8 และมีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 5, 6

คุณธรรม 8 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 2, 3, 6, 9 และมีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 10

คุณธรรม 9 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 2, 6, 7, 10

คุณธรรม 10 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 2, 7 และมีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 4, 8

เด็กชายและเด็กหญิงมีความเห็นแตกต่างกันในคุณธรรมต่อไปนี้.—

- เด็กชายมีความเห็นว่า คุณธรรม 1 มีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 9
 เด็กหญิงมีความเห็นว่า คุณธรรม 1 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 9
 เด็กชายมีความเห็นว่า คุณธรรม 1 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 10
 เด็กหญิงมีความเห็นว่า คุณธรรม 1 มีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 10
 เด็กชายมีความเห็นว่า คุณธรรม 3 มีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 2
 เด็กหญิงมีความเห็นว่า คุณธรรม 3 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 2
 เด็กชายมีความเห็นว่า คุณธรรม 3 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 4
 เด็กหญิงมีความเห็นว่า คุณธรรม 3 มีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 4
 เด็กชายมีความเห็นว่า คุณธรรม 3 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 7
 เด็กหญิงมีความเห็นว่า คุณธรรม 3 มีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 7
 เด็กชายมีความเห็นว่า คุณธรรม 10 มีความสำคัญเท่ากับคุณธรรม 5
 เด็กหญิงมีความเห็นว่า คุณธรรม 10 มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรม 5

การหาค่าความสำคัญของคุณธรรม

ในการหาค่าความสำคัญของคุณธรรม จะใช้เครื่องหมายต่อไปนี้ กำหนดค่าความสำคัญของคุณธรรมค่าต่าง ๆ คือ.—

เครื่องหมาย + แทนคุณธรรมที่มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรมอื่น

เครื่องหมาย 0 แทนคุณธรรมที่มีความสำคัญเท่ากับคุณธรรมอื่น

เครื่องหมาย - แทนคุณธรรมที่มีความสำคัญน้อยกว่าคุณธรรมอื่น

กำหนดให้ เครื่องหมาย + (1 อัน) มีค่าเท่ากับ 1

เครื่องหมาย 0 (1 อัน) มีค่าเท่ากับ $\frac{1}{2}$

เครื่องหมาย - ไม่มีค่า

ตาราง 49 แสดงค่าความสำคัญของคุณธรรมจากการพิจารณาของเด็กชาย

หมายเลข คุณธรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	ค่าความสำคัญ ของคุณธรรม
1	-	+	+	+	+	+	+	+	0	+	$8\frac{1}{2}$
2	-		0	+	-	-	-	-	-	-	$1\frac{1}{2}$
3	-	0		+	-	+	+	-	+	+	$5\frac{1}{2}$
4	-	-	-		+	+	+	+	+	0	$5\frac{1}{2}$
5	-	+	+	-		-	0	+	+	0	5
6	-	+	-	-	+		0	-	-	+	$3\frac{1}{2}$
7	-	+	-	-	0	0		+	-	-	3
8	-	+	+	-	-	+	-		+	0	$4\frac{1}{2}$
9	0	+	-	-	-	+	+	-		+	$4\frac{1}{2}$
10	-	+	-	0	0	-	+	0	-		$3\frac{1}{2}$

ผลจากตาราง 49 แสดงว่า เด็กหญิงมีความเห็นว่า คุณธรรมแห่งพลเมืองที่ต่างกันต่าง ๆ มีค่าไม่เท่ากัน

ตาราง 50 แสดงค่าความสำคัญของคุณธรรมจากการพิจารณาของเด็กหญิง

หมายเลข คุณธรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	ค่าความสำคัญ ของคุณธรรม
1		+	+	+	+	+	+	+	+	0	$8\frac{1}{2}$
2	-		-	+	-	-	-	-	-	-	1
3	-	+		0	-	+	0	-	+	+	5
4	-	-	0		+	+	+	+	+	0	6
5	-	+	+	-		-	0	+	+	-	$4\frac{1}{2}$
6	-	+	-	-	+		0	-	-	+	$3\frac{1}{2}$
7	-	+	0	-	0	0		+	-	-	$3\frac{1}{2}$
8	-	+	+	-	-	+	-		+	0	$4\frac{1}{2}$
9	-	+	-	-	-	+	+	-		+	4
10	0	+	-	0	+	-	+	0	-		$4\frac{1}{2}$

นอกจากตาราง 50 แสดงว่าเด็กชายมีความเห็นว่า คุณธรรมแห่งพลเมืองก็ต่างกัน
มีค่าไม่เท่ากัน

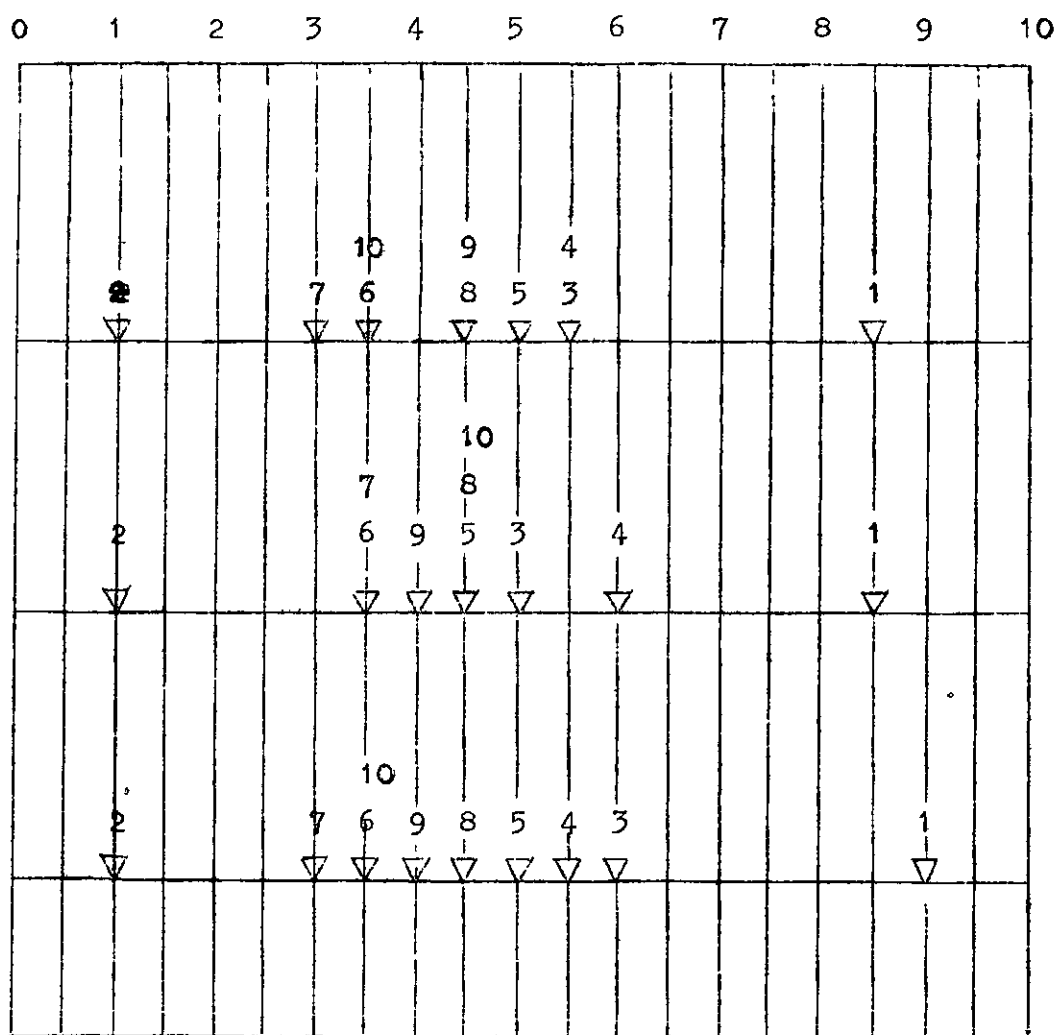
ตาราง 51 แสดงค่าความสำคัญของคุณธรรมจากการพิจารณาของเด็กทั้งหมด

หมายเลข คุณธรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	ค่าความสำคัญ ของคุณธรรม
1		+	+	+	+	+	+	+	+	+	9
2	-		-	+	-	-	-	-	-	-	1
3	-	+		+	-	+	+	-	+	+	6
4	-	-	-		+	+	+	+	+	0	$5\frac{1}{2}$
5	-	+	+	-		-	0	+	+	0	5
6	-	+	-	-	+		0	-	-	+	$3\frac{1}{2}$
7	-	+	-	-	0	0		+	-	-	3
8	-	+	+	-	-	+	-		+	0	$4\frac{1}{2}$
9	-	+	-	-	-	+	+	-		+	4
10	-	+	-	0	0	-	+	0	-		$3\frac{1}{2}$

ผลจากตาราง 51 แสดงว่า เด็กทั้งหมดมีความเห็นว่า คุณธรรมแห่งพลเมืองที่ต่างกันต่าง ๆ มีค่าไม่เท่ากัน

เปรียบเทียบค่าความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีต่างกันต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาจากตาราง 49-51 แล้ว จะเห็นว่า คุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีต่างกันต่าง ๆ ตามความเห็นของเด็กชาย เด็กหญิง และเด็กทั้งหมด มีค่าไม่เท่ากัน เมื่อนำค่าความสำคัญของคุณธรรมทั้งหมดมาจัดลำดับบนเส้นตรงที่มีมาตราส่วนเท่ากัน จะได้ภาพดังต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 2 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีต่างกันต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของเด็กชายและเด็กหญิง

จากภาพประกอบที่ 2 จะเห็นว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงได้จัดให้คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ มีความสำคัญมากที่สุด เด็กชายให้คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียนและคุณธรรมที่มีต่อศาสนาเป็นอันดับรอง ส่วนเด็กหญิงให้คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียนเป็นอันดับรอง ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงให้คุณธรรมที่มีต่อตนเองมีค่าความสำคัญน้อยที่สุด

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ตาราง 52 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

	ลำดับความสำคัญของคุณธรรมด้านต่าง ๆ			
	นักเรียนที่จบ ป.4 ปีการศึกษา 2505		นักเรียนที่จบ ป.4 ปีการศึกษา 2515	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์	1	1	1	1
คุณธรรมที่มีต่อตนเอง	10	10	10	10
คุณธรรมที่มีต่อศาสนา	3	3	2.5	3
คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน	2	2	2.5	2
คุณธรรมที่มีต่อชุมชน	4	8	4	5
คุณธรรมที่มีต่อกองบกรั้ว	5.5	5	7.5	8.5
คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น	9	9	9	8.5
คุณธรรมด้านมนุษยธรรม	5.5	4	5.5	5
คุณธรรมที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่	7	7	5.5	7
คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบระเพณี	8	6	7.5	5
๐ ระหว่างคำตอบของนักเรียนชาย-หญิง	.8637**		.9304**	

** $P < .01$

ผลจากตาราง 52 แสดงว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของคุณธรรมค่านต่าง ๆ ถ้ายกสิ่งกัน

ตาราง 53 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบของนักเรียนชายและหญิงที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2505 และปีการศึกษา 2515

	ลำดับความสำคัญของคุณธรรมค่านต่าง ๆ			
	นักเรียนชายปีการศึกษา		นักเรียนหญิงปีการศึกษา	
	2505	2515	2505	2515
คุณธรรมค่านความซื่อสัตย์	1	1	1	1
คุณธรรมที่มีต่อตนเอง	10	10	10	10
คุณธรรมที่มีต่อศาสนา	3	2.5	3	3
คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน	2	2.5	2	2
คุณธรรมที่มีต่อชุมชน	4	4	8	5
คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว	5.5	7.5	5	8.5
คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น	9	9	9	8.5
คุณธรรมค่านมนุษยธรรม	5.5	5.5	4	5
คุณธรรมที่เกี่ยวกับอ่านาจอหน้าที่	7	5.5	7	7
คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี	8	7.5	6	5
○ ระหว่างคำตอบของนักเรียนชาย	.9576 ^{**}			
○ ระหว่างคำตอบของนักเรียนหญิง			.8576 ^{**}	

^{**} P < .01

ผลจากตาราง 53 แสดงว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2505 และปีการศึกษา 2515 มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันเกี่ยวกับความสำคัญของคุณธรรมค่านต่าง ๆ

ตาราง 54 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบของนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ปีการศึกษา 2505 และปีการศึกษา 2515

	ลำดับความสำคัญของคุณธรรมด้านต่าง ๆ	
	นักเรียนที่สำเร็จ ป.4 ปีการศึกษา 2505	นักเรียนที่สำเร็จ ป.4 ปีการศึกษา 2515
คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์	1	1
คุณธรรมที่มีต่อตนเอง	10	10
คุณธรรมที่มีต่อศาสนา	3	2
คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน	2	3
คุณธรรมที่มีต่อชุมชน	6	4
คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว	5	7.5
คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น	9	9
คุณธรรมด้านมนุษยธรรม	4	5
คุณธรรมที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่	7.5	6
คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี	7.5	7.5
ระหว่างคำตอบของนักเรียน	** .9062	

** P < .01

ผลจากตาราง 54 แสดงว่า นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2505 และ
ปีการศึกษา 2515 มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันเกี่ยวกับความสำคัญของคุณธรรมด้านต่าง ๆ

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ เกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา

2.1 เกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

ตาราง 55 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
เกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sigma_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$	Z
ชาย	173	89.5086	2.6205	0.0198
หญิง	127	89.4566		

$$P \leq .05 \quad \text{เมื่อ } Z \geq 1.64$$

ผลจากตาราง 55 แสดงว่า คะแนนคุณธรรมแห่งพลเมืองดีระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 เกี่ยวกับความมีวินัยแห่งตน

ตาราง 56 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
เกี่ยวกับการมีวินัยแห่งตน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	$\sqrt{s_1^2 - s_2^2}$	t
ชาย	173	33.7283	2.1074	1.9971 [*]
หญิง	127	37.9370		

* $P < .05$

ผลจากตาราง 56 แสดงว่า คะแนนความมีวินัยแห่งตนระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อได้ทดสอบทางเคี้ยว (One-tailed Test) แล้ว ปรากฏว่านักเรียนหญิงมีวินัยแห่งตนสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 เกี่ยวกับความเชื่ออ่านจากภายใน-ภายนอกตน

ตาราง 57 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเกี่ยวกับ
ความเชื่ออ่านจากภายใน-ภายนอกตน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sigma_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$	S
ชาย	173	20.4046	.4564	.6583
หญิง	127	21.0629		

$P \leq .05$ เมื่อ ≥ 1.64

ผลจากตาราง 57 แสดงว่าคะแนนความเชื่ออ่านจากภายใน-ภายนอกตนระหว่างนักเรียนชาย
และนักเรียนหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน
เกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาศึกษา

3.1 เกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

ตาราง 58 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนที่
ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between groups	3	1,361.8810	453.9603	1.8027
Within groups	296	74,539.0657	251.8211	
Total	299	75,900.9467		

$$F_{.05(3,296)} = 2.62$$

ผลจากตาราง 58 แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดี
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เกี่ยวกับความมีวินัยแห่งตน

ตาราง 59 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่
ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between groups	3	2,095.7190	698.5730	** 4.1543
Within groups	296	49,773.2510	168.1528	
Total	299	51,868.9700		

** $P < .01$

ผลจากตาราง 59 แสดงว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีวินัยแห่งตนแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อนำคะแนนความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันนี้ มาเปรียบเทียบ
ทีละคู่โดยใช้ t -test ปรากฏผลดังในตาราง 60-65

ตาราง 60 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพค้าขาย

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ	93	37.0322	1.9450	.3463
ผู้ปกครองอาชีพค้าขาย	85	37.7058		

$$t_{.05(df = \infty)} = 1.645$$

ผลจากตาราง 60 แสดงว่า ความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพค้าขาย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 61 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตน ของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพกสิกรรม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ	93	37.0322	2.0503	2.9769**
ผู้ปกครองอาชีพกสิกรรม	70	30.9285		

$$** P < .01$$

ผลจากตาราง 61 แสดงว่า ความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพกสิกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อได้ทดสอบทางเดียว (One-tailed Test) แล้วปรากฏว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ มีวินัยแห่งตนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 62 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพรับราชการ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ	93	37.0322	2.2422	.7434
ผู้ปกครองอาชีพรับราชการ	52	35.3653		

$$t_{.05} (df = \infty) = 1.645$$

ผลจากตาราง 62 แสดงว่าความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพรับราชการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 63 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย กับอาชีพกสิกรรม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย	85	37.7058	2.0909	*** 3.2413
ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม	70	30.9285		

$$*** P < .001$$

ผลจากตาราง 63 แสดงว่าความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายกับอาชีพกสิกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อทำการทดสอบทางเดียว (One-tailed Test) แล้ว ปรากฏว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายมีวินัยแห่งตนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตาราง 64 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่
ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย กับอาชีพรับราชการ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองอาชีพค้าขาย	85	37.7058	2.2794	1.0268
ผู้ปกครองอาชีพรับราชการ	52	35.3653		

$$t_{.05(df=99)} = 1.645$$

ผลจากตาราง 64 แสดงว่า ความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย
กับอาชีพรับราชการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 65 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่
ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม กับอาชีพรับราชการ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองอาชีพกสิกรรม	70	30.9285	2.3734	1.8693*
ผู้ปกครองอาชีพรับราชการ	52	35.3653		

$$* P < .05$$

ผลจากตาราง 65 แสดงว่า ความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ
กสิกรรมกับอาชีพรับราชการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทำการทดสอบ
ทางเดียว (One-tailed Test) แล้ว ปรากฏว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ
มีวินัยแห่งตนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 เกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน

ตาราง 66 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between groups	3	236.5261	78.8420	9.2888***
Within groups	296	2,512.3906	8.4878	
Total	299	2,748.9167		

*** $P < .001$

ผลจากตาราง 66 แสดงว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อนำคะแนนความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มาเปรียบเทียบทีละคู่โดยใช้ t-test ปรากฏผลดังในตาราง 67-72

ตาราง 67 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพค้าขาย

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองอาชีพรับจ้าง และอื่น ๆ	93	20.2688	.4369	3.2623***
ผู้ปกครองอาชีพค้าขาย	85	21.6941		

*** $P < .001$

ผลจากการวาง 67 แสดงว่าความเชื่ออ่านาภภายในตนเอง ของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพค้าขาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อทำการทดสอบทางเดียว (One-tailed test) แล้ว ปรากฏว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย มีความเชื่ออ่านาภภายในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตาราง 68 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออ่านาภภายในตนเอง ของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพกสิกรรม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองอาชีพรับจ้าง และอื่น ๆ	93	20.2688	.4605	1.7626*
ผู้ปกครองอาชีพกสิกรรม	70	19.4571		

* $P < .05$

ผลจากการวาง 68 แสดงว่าความเชื่ออ่านาภภายในตนเอง ของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพกสิกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทำการทดสอบทางเดียว (One-tailed Test) แล้ว ปรากฏว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ มีความเชื่ออ่านาภภายในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 69 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออ่านาภายในตนเอง ของ
นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ กับอาชีพรับราชการ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองอาชีพรับจ้าง และอื่น ๆ	93	20.2688	.5036	2.2918**
ผู้ปกครองอาชีพรับราชการ	52	21.4230		

** P < .01

ผลจากตาราง 69 แสดงว่า ความเชื่ออ่านาภายในตนเองของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ กับอาชีพรับราชการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทำการทดสอบทางเคียว (One-tailed Test) แล้ว ปรากฏว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการมีความเชื่ออ่านาภายในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 70 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออ่านาภายในตนเอง ของ
นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย กับอาชีพกสิกรรม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองอาชีพค้าขาย	85	21.6941	.4696	4.7636***
ผู้ปกครองอาชีพกสิกรรม	70	19.4571		

*** P < .001

ผลจากตาราง 70 แสดงว่าความเชื่ออำนาจภายในตนเองของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายกับอาชีพกสิกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และเมื่อทำการทดสอบทางเดียว (One-tailed Test) แล้ว ปรากฏว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายมีความเชื่ออำนาจภายในตนเองมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตาราง 71 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายกับอาชีพรับราชการ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองอาชีพค้าขาย	85	21.6941	.5120	.5294
ผู้ปกครองอาชีพรับราชการ	52	21.4230		

$$t_{.05} (df = \infty) = 1.645$$

ผลจากตาราง 71 แสดงว่าความเชื่ออำนาจภายในตนเองของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 72 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเองของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม กับอาชีพรับราชการ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	$\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}$	t
ผู้ปกครองอาชีพกสิกรรม	70	19.4571	.5331	3.6876***
ผู้ปกครองอาชีพรับราชการ	52	21.4230		

$$*** P < .001$$

ผลจากตาราง 72 แสดงว่า ความเชื่ออำนาจภายในตนเองของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรมกับอาชีพรับราชการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อทำการทดสอบทางเคียว (One-tailed Test) แล้ว ปรากฏว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

ตาราง 73 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองกับความเชื่ออำนาจภายในตนเอง และความมีวินัยแห่งตน

ตัวแปร	คุณธรรมแห่งพลเมือง	ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง	ความมีวินัยแห่งตน
คุณธรรมแห่งพลเมือง	1.0000	-.1517**	.3536**
ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง		1.0000	.2614**
ความมีวินัยแห่งตน			1.0000

** $P < .01$

ผลจากตาราง 73 สรุปได้ดังนี้

4.1 ค่า r ระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองกับความเชื่ออำนาจภายในตนเองมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.1517$, $P < .01$) นั่นคือ คุณธรรมแห่งพลเมืองมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงในทางลบ กับความเชื่ออำนาจภายในตนเอง หรืออีกนัยหนึ่งคนที่มีความรู้คุณธรรมแห่งพลเมืองที่สูง จะมีความเชื่ออำนาจภายในตนเองต่ำ ส่วนคนที่มีความรู้คุณธรรมแห่งพลเมืองที่ต่ำ จะมีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูง

4.2 ค่า r ระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองกับ ความมีวินัยแห่งตน มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.3536, P < .01$) นั่นคือ คุณธรรมแห่งพลเมืองมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงในเชิงบวก กับ ความมีวินัยแห่งตน หรืออีกนัยหนึ่ง คนที่มีคุณธรรมแห่งพลเมืองที่สูง จะมีวินัยแห่งตนสูง ส่วนคนที่มีคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ต่ำ จะมีวินัยแห่งตนต่ำ

4.3 ค่า r ระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเอง กับความมีวินัยแห่งตน มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .2614, P < .01$) นั่นคือ ความเชื่ออำนาจภายในตนเองมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงในเชิงบวก กับความมีวินัยแห่งตน หรืออีกนัยหนึ่ง คนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูง จะมีวินัยแห่งตนสูง ส่วนคนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองต่ำ จะมีวินัยแห่งตนต่ำ

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ตามความคิดเห็นของนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) ปีการศึกษา 2505 ภาคศึกษา 1 กับของนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) ปีการศึกษา 2515 ในภาคศึกษาเดียวกัน
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของเพศของนักเรียน และอาชีพผู้ปกครองที่มีต่อ
 - 2.1 คุณธรรมแห่งพลเมืองดี
 - 2.2 ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
 - 2.3 ความมีวินัยแห่งตน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
 - 3.1 คุณธรรมแห่งพลเมืองดี กับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน
 - 3.2 คุณธรรมแห่งพลเมืองดี กับความมีวินัยแห่งตน
 - 3.3 ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน กับความมีวินัยแห่งตน
4. เพื่อสร้างแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษารั้งนี้ทำกับนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2516 จากโรงเรียนต่าง ๆ ในภาคศึกษา 1 ซึ่งได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรปราการ นครปฐม และกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 300 คน เป็นนักเรียนชาย 173 คน และนักเรียนหญิง 127 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ของ ชวี่ ลัทธิต (2507)
2. แบบสอบถามความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน ของ พจน์ จันทวีระกุล (2514)
3. แบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน (ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้ Z-test ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีที่ต่างกันต่าง ๆ
2. ใช้ Rank-difference Coefficient of Correlation (ρ) หาความสัมพันธ์

ระหว่างคำตอบของนักเรียน

3. ใช้ F-test ทดสอบผลของอาชีพผู้ปกครองที่มีต่อกุณธรรมแห่งพลเมืองดี ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน และความมีวินัยแห่งตน
4. ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างผลของตัวแปรต่าง ๆ เมื่อค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ใช้ S-test ทดสอบผลของเพศที่มีต่อกุณธรรมแห่งพลเมืองดี ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน และความมีวินัยแห่งตน
6. ใช้ Product Moment Correlation (r) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

✓ 1. เกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

1.1 นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) ปีการศึกษา 2515 ได้ให้ความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีที่ต่างกันต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้

- ลำดับที่ 1 คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์
 ลำดับที่ 2 คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน
 ลำดับที่ 3 คุณธรรมที่มีต่อศาสนา
 ลำดับที่ 4 คุณธรรมด้านมนุษยธรรม
 ลำดับที่ 5 คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว
 ลำดับที่ 6 คุณธรรมที่มีต่อชุมชน
 ลำดับที่ 7 คุณธรรมที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและ

ชนบประเพณี

- ลำดับที่ 8 คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น
 ลำดับที่ 9 คุณธรรมที่มีต่อตนเอง

1.2 นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) ปีการศึกษา 2505 และ
 ปีการศึกษา 2515 นี้ความถี่เห็นเกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ต่างกันต่าง ๆ ถ้ายกถึงกัน ($\chi^2 = .9062$,
 $P < .01$)

1.3 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ ($Z = .0198$)

1.4 นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ไม่ต่างกันอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 1.8027$)

2. เกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน

2.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ไม่แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = .6583$)

2.2 นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง แตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 9.2888$, $P < .001$) นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย มี
 ความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ

locus of control for self des .01

($t=3.2623$) และมีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ผูกครองประกอบอาชีพกสิกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t= 4.7636, P < .001$) นักเรียนที่ผูกครองประกอบอาชีพรับราชการ มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ผูกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=2.2918, P < .01$) และมีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ผูกครองประกอบอาชีพกสิกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=3.6876, P < .001$) นักเรียนที่ผูกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ผูกครองประกอบอาชีพกสิกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t= 1.7626, P < .05$) ส่วนนักเรียนที่ผูกครองประกอบอาชีพค้าขาย กับอาชีพรับราชการมีความเชื่ออำนาจภายในตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เกี่ยวกับความมีวินัยแห่งตน

3.1 นักเรียนหญิงมีวินัยแห่งตนสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

($Z = 1.9971, p < .05$)

3.2 นักเรียนที่ผูกครองประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีวินัยแห่งตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F= 4.1543, p < .01$) นักเรียนที่ผูกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ มีวินัยแห่งตนสูงกว่านักเรียนที่ผูกครองประกอบอาชีพกสิกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, .001 และ .05 ตามลำดับ ($t= 2.9767, 3.2413$ และ 1.8693) ส่วนนักเรียนที่ผูกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ มีวินัยแห่งตนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

4.1 คุณธรรมแห่งพลเมืองมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงในทางลบกับความเชื่ออำนาจภายในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r= -.1517$)

4.2 คุณธรรมแห่งพลเมืองมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงในทางบวกกับความมีวินัยแห่งตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r= .3536$)

4.3 ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง มีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงในทางบวกกับความ
มีวินัยแห่งตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .2614$) ✓
ผลการวิจัยครั้งนี้จึงนำไปใช้ได้กับกลุ่มที่ศึกษา
เท่านั้น และไม่อาจนำไปใช้หรือบรรยายคนอื่น ๆ หรือกลุ่มอื่นได้ ได้ ๓๐ หน้า 87 ข้อ ๑๐๑๑๑

อภิปรายผล

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ผลการวิจัยจึงนำไปใช้ได้กับกลุ่มที่ศึกษา
เท่านั้น และไม่อาจนำไปใช้หรือบรรยายคนอื่น ๆ หรือกลุ่มอื่นได้ ได้ ๓๐ หน้า 87 ข้อ ๑๐๑๑๑

๑. ลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีต่าง ๆ นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษา
ตอนต้น ปีการศึกษา 2515 ได้ให้ความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีต่าง ๆ ไว้เป็นลำดับดังนี้คือ
คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์มีความสำคัญมากที่สุด คุณธรรมที่สำคัญรอง ๆ ลงมา ได้แก่ คุณธรรมที่มีต่อศาสนา
คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน คุณธรรมด้านมนุษยธรรม และคุณธรรมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ คุณธรรมที่มีต่อ
ชุมชน คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี
และคุณธรรมที่มีต่อตนเอง ส่วนนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2505 ได้ให้ความสำคัญ
ของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีต่าง ๆ ไว้ดังนี้ คือ คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์มีความสำคัญมาก
ที่สุด รองลงมาคือ คุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน คุณธรรมที่มีต่อศาสนา คุณธรรมด้านมนุษยธรรม คุณธรรม
ที่มีต่อครอบครัว คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และคุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ
คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น และคุณธรรมที่มีต่อตนเอง ตามลำดับ ✕

ได้แยกอภิปรายเรื่องลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีเป็นข้อ ๆ ไป ดังนี้

๑.๑ ลำดับความสำคัญของคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษา
ตอนต้นในปีการศึกษา 2505 และ 2515 ได้จัดให้คุณธรรมด้านนี้มีความสำคัญสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
เด็กได้รับการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของคุณธรรมด้านนี้เป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากครูที่ให้การ
อบรมแก่เด็กโดยตรง ซึ่งจากการศึกษาของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการกันคว้าเรื่องเด็ก (2506:64)
ก็พบว่า ครูและผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า "คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์มีความสำคัญมากกว่าคุณธรรมด้านอื่น ๆ"

1.2 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อศาสนา นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2505 ได้จัดให้คุณธรรมค่านิยมมีความสำคัญเป็นอันดับ 3 ส่วนนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2515 ได้จัดให้มีความสำคัญเป็นอันดับ 2 การที่ได้จัดคุณธรรมข้อนี้ไว้ในลำดับสูงอาจเนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่ได้ยึดถือหลักทางศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ประเพณีและพิธีการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นก็มักมีศาสนาเกี่ยวข้องอยู่ด้วย เมื่อเด็กได้รับการฝึกอบรมและปลูกฝังจากพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และครูในโรงเรียน ให้เห็นความสำคัญของศาสนา เด็กจึงคิดว่าศาสนาเป็นสิ่งจำเป็น จากการศึกษาของ ภิญโญ นันทอง (2503) ที่ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนต่อพุทธศาสนาก็คพบว่า มีนักเรียนถึง 95.10 % ที่เห็นว่าพุทธศาสนาเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง และนักเรียนที่สนใจจะศึกษาพุทธศาสนามีถึง 93.34 % ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่เด็กได้ให้คุณธรรมที่มีต่อศาสนามีความสำคัญเป็นอันดับสูง

1.3 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียน นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2505 ได้จัดให้คุณธรรมค่านิยมมีความสำคัญเป็นอันดับ 2 ส่วนนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมตอนต้น ปีการศึกษา 2515 ได้จัดให้มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 ซึ่งจัดอยู่ในอันดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง บ่มต่อการให้บุตรธิดาของตนได้ประกอบอาชีพที่มีเกียรติ มีกนยกของนับถือ จึงได้พยายามปลูกฝังทัศนคติให้เด็กเห็นความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน แม้แต่ที่โรงเรียน เด็กที่เรียนดีและตั้งใจเรียนก็มักจะได้รับความชมเชยจากครู และการยอมรับนับถือจากเพื่อน ๆ ดังนั้นจึงทำให้เด็กเห็นว่าคุณธรรมที่เกี่ยวกับการเรียนมีความสำคัญมาก

1.4 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเอง นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2505 และปีการศึกษา 2515 ได้ให้คุณธรรมที่มีต่อตนเองมีความสำคัญน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเด็กได้รับการอบรมสั่งสอนให้ตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากครูที่ให้การอบรมสั่งสอนเด็กโดยตรง ซึ่งจากความมุ่งหมายทั่วไปของการศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 ก็มีข้อหนึ่งที่ว่า ให้เห็นประโยชน์ของส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว และรู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2503:5) เมื่อเด็ก

ต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อตนจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เด็กจึงจำเป็นต้อง ขจัดความเห็นแก่ตัวออกไป นั่นคือการไม่พยายามนึกถึงประโยชน์ส่วนตัว ดังนั้นเด็กจึงจัดคุณธรรมที่มีต่อตนเองเป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญน้อยที่สุด

1.5 ลำดับความสำคัญของคุณธรรมค่านอื่น ๆ นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2505 และ 2515 ต่างก็จัดให้คุณธรรมค่านมนุษยธรรม คุณธรรมที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว คุณธรรมที่มีต่อชุมชน คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติและชนบประเพณี รวมทั้งคุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น อยู่ในอันดับความสำคัญที่ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าจุดมุ่งหมายในการอบรมเด็กให้เห็นความสำคัญของคุณธรรมในค่านเหล่านี้ คงไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2505 และ 2515 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองค่านต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ($\chi^2 = .9026$, $p < .01$) ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรที่ใช้ในการสอนเป็นหลักสูตรเดียวกัน มีความมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาเหมือนกัน นอกจากนี้ วิธีการอบรมปลูกฝังคุณธรรมค่านต่าง ๆ ให้แก่เด็กโดยครูและผู้ปกครอง ก็ไม่แตกต่างไปจากเดิมมากนัก ผลจึงปรากฏว่าเด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของคุณธรรมค่านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

2. เด็กชายและเด็กหญิงให้ความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองค่านต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ($\chi^2 = .9304$, $p < .01$) และเมื่อพิจารณาคะแนนคุณธรรมแห่งพลเมืองค่านของนักเรียนทั้งสองเพศ ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิมลภ พุ่มพวง (2514) ที่พบว่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองค่านของคนไทยในกลุ่มตัวอย่างระหว่างชาย-หญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สาเหตุที่เด็กชายและเด็กหญิงเห็นความสำคัญของคุณธรรมค่านต่างๆ ไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะ ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงต่างก็ได้รับการปลูกฝังอบรมคุณธรรมแห่งพลเมืองค่านต่าง ๆ เหมือนกัน จากหลักสูตรเดียวกัน ซึ่งจุดมุ่งหมายใหญ่ก็เพื่อให้เด็กทั้งชายและหญิงมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เด็กทั้งสองเพศจึงได้เห็นความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองค่านเหมือน ๆ กัน และโคะคะแนนคุณธรรมแห่งพลเมืองค่านก็ไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ ก้าขาย กลีกรรรม รับราชการ รับจ้างและอื่น ๆ ไ้คะแนนคุณธรรมแห่งพลเมืองก็ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=2.62$) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก เด็กไม่ว่าจากครอบครัวที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอะไร ย่อมได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมแห่งพลเมืองก็เหมือนกัน นอกจากนี้โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันที่สำคัญในการอบรมปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็ก ย่อมให้การศึกษาและการอบรมเด็กเท่าเทียมกันหมด ไม่ว่าเด็กจะมาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันหรือเหมือนกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูชีพ อ่อนโกลสูง (2516) และของ กาญจนา ควรสุภา (2516) ที่ว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองของเด็ก

4. จากการศึกษาความเชื่ออ่านาภายใน-ภายนอกตนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่าความเชื่ออ่านาภายใน-ภายนอกตนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=.6583$) จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 และผลนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ พจน์ จันทรวิระกุล (2515) ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างเด็กหญิงในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเชื่ออ่านาภายในตนเองสูงกว่าเด็กชาย แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ทั้งนี้อาจเนื่องจากเด็กชายพยายามหาเหตุผลต่าง ๆ ภายนอกเพื่อทำให้ตนเหนือกว่าเด็กหญิง แต่เมื่ออายุเพิ่มขึ้น ความรู้สึกเช่นนี้ก็ลดน้อยลงไปจนไม่พบความแตกต่างระหว่างเด็กชายและเด็กหญิงดังกล่าว

5. นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน คือ อาชีพก้าขาย กลีกรรรม รับราชการ รับจ้างและอื่น ๆ มีความเชื่อภายใน-ภายนอกตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .001$ ($F=9.2888$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 และเมื่อใช้ t -test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนความเชื่ออ่านาภายใน-ภายนอกตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันที่ละคู่ พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพก้าขายมีความเชื่ออ่านาภายในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ ($t=3.2623$, $p < .01$) และมีความเชื่ออ่านาภายในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกลีกรรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=4.7636$, $P < .001$) นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการมีความเชื่ออ่านาภายในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=2.2918$, $P < .01$) และมีความเชื่ออ่านาภายในตนเองสูงกว่า

นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=3.6876, P<.001$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้ที่มีอาชีพรับราชการและค้าขายมีหลักฐานและฐานะมั่นคงกว่าอาชีพกสิกรรม รับจ้าง และอื่น ๆ ดังนั้น ในการตัดสินใจ หรือการให้เหตุผลยอมรับคือเอาแนวความคิดของตนเป็นใหญ่ เชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากตัวเองมากกว่าสิ่งแวดล้อมภายนอก ส่วนผู้ที่มีอาชีพกสิกรรม รับจ้างและอื่น ๆ ซึ่งบิรายได้ไม่ค่อยแน่นอน ผลผลิตหรือผลการทำงานก็ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นใหญ่ ย่อมจะเชื่อว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต่อชีวิตประจำวันของตนนั้นเกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกตน มากกว่า ลักษณะความเชื่อต่าง ๆ เหล่านี้อาจถ่ายทอดไปยังเด็กได้ ดังที่ บอนเนอร์ (Bonner, 1953 : 183) "ได้กล่าวไว้ว่า กรอบกรวมีบทบาทสำคัญในการสร้างทัศนคติให้แก่เด็กมาก เด็กพยายามปฏิบัติ ตัวให้คล้ายกับการปฏิบัติของพ่อแม่ของเขา และในการปฏิบัติตัวต่อผู้อื่นนั้นเด็กก็มักจะถือแบบอย่างจากพ่อแม่ เหมือนกัน" เนื่องจากความเชื่อของพ่อแม่ ผู้ปกครองมีผลต่อความเชื่อของเด็ก ดังนั้น เด็กที่ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพกสิกรรม รับจ้างและอื่น ๆ จึงมีความเชื่ออำนาจภายในตนเองต่ำกว่าเด็กที่ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพรับราชการและค้าขาย ดังกล่าว

6. สำหรับความมีวินัยแห่งตนของนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย จากการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงมีวินัยแห่งตนสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=1.9971, P<.05$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 สอดคล้องกับคำกล่าวของ โจนส์ (Jones, 1954; 781-832) ที่ว่า สังคมมีไ้มุ่งหวังให้เด็กหญิงและเด็กชายมีพฤติกรรมเหมือนกัน ดังนั้น การฝึกอบรมเด็กแต่ละเพศจึงแตกต่างกัน เนื่องจากการยอมรับหรือการปฏิเสธจากสังคมมีความหมายต่อเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย และ สังคมมักจะเข้มงวดกวดขันกับความประพฤติของเด็กหญิงมากกว่าของเด็กชาย เด็กหญิงจึงผูกใจใน สถานการณ์สังคมมากกว่าเด็กชาย แต่ในสถานการณ์อื่น ๆ เด็กชายจะมีการผูกใจและไม่ซื่อสัตย์มากกว่า เด็กหญิง ในระยะวัยเด็กตอนปลายและในตอนวัยรุ่น เด็กชายจะฝ่าฝืนวินัยต่าง ๆ มากกว่าและไม่เต็มใจ ที่จะทำตามกฎข้อบังคับต่าง ๆ โดยไม่คำนึงว่ากฎนั้นยุติธรรมต่อเขาหรือไม่ และจากการศึกษาของ ฮาร์ทฮอร์น, เมย์ และมอลเลอร์ (อ้างจาก Carmichael, 1954:1099-1100) ก็พบว่า เด็กหญิงมีการควบคุมตนเองสูงกว่าเด็กชาย ทั้งนี้อาจเป็นได้ว่าสภาพของ เด็กหญิงในสังคมไทยเราไม่แตกต่าง

ไปจากของต่างประเทศมากนัก ก็เด็กหญิงได้รับการยอมรับจากสังคมค่อนข้างยาก จึงพยายามที่จะปฏิบัติตนให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากกว่า เพื่อให้ได้สังคมยอมรับตนเองมากขึ้น ดังนั้น เด็กหญิงจึงมีวินัยเหนือตนสูงกว่าเด็กชาย

7. ความมีวินัยเหนือตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ ก้าขาย รับราชการ กสิกรรม รับจ้างและอื่น ๆ มีวินัยเหนือตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ ($F = 4.1543$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5.2 และเมื่อใช้ t -test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนความมีวินัยเหนือตนของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันที่ระบุ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ ก้าขาย รับราชการ รับจ้างและอื่น ๆ มีวินัยเหนือตนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$, $P < .05$ และ $P < .01$ ตามลำดับ ($t = 3.2413, 1.8693$ และ 2.9769) ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ ก้าขาย รับจ้างและอื่น ๆ มีวินัยเหนือตนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่ประกอบอาชีพกสิกรรมส่วนมากรายได้ต่ำ และผลผลิตก็ไม่แน่นอนเพราะขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศและความต้องการของผู้บริโภค จากการสำรวจของกองทะเบียนธุรกิจการเกษตร กระทรวงเกษตร (อ้างจาก ห่านอง สิงคาลวณิช, 2514:22) เกี่ยวกับรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของพลเมืองทั้งประเทศและของเกษตรกรในปี 2509-2511 ก็พบว่า มีความแตกต่างระหว่างผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกับอาชีพอื่นมาก ระดับการครองชีพของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในฐานะแร้นแค้น และมีผู้ทางที่จะช่วยตัวเองได้น้อยมาก จากสภาพที่ไม่มั่นคงของรายได้และการหาหาเงินอาจมีผลทำให้ผู้มีอาชีพนี้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นลักษณะหนึ่งของผู้มีวินัยเหนือตน บุคคลิกภาพนี้ของผู้ปกครองก็อาจจะมิมีอิทธิพลต่อบุคคลิกภาพของเด็กได้ จากการศึกษาของ ซูซีฟ ออนโกสูง (2516:96) ก็พบว่า เด็กที่ผู้ปกครองรับราชการและก้าขายมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ อันได้แก่ ทำไร่ ทำนา ทำสวน และรับจ้าง เฮิร์ลอค (Hurlock, 1964:54) ก็อ้างถึง การศึกษาของ โบห์ม (Boehm) และ ฮาวิกเฮอรัสต์ (Havighurst) ว่า เด็กจากครอบครัวชั้นกลางจะพัฒนาความรู้สึกผิดชอบได้เร็วกว่าเด็กจากครอบครัวชั้นต่ำและชั้นสูง และเด็กจะมีความรู้สึกผิดชอบมากขึ้นเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับแบบของการฝึกอบรมที่เด็กได้รับ ซึ่งสิ่งนี้แตกต่างไปตามกลุ่มชั้นสังคม

8. คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองกับความเชื่ออำนาจภายใน - ภายนอกตน เท่ากับ -.1517 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานข้อ 6 ที่ว่า "คะแนนคุณธรรมแห่งพลเมืองนี้ น่าจะมีความสัมพันธ์กับคะแนนความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนในเชิงบวก" จากผลการศึกษาแสดงว่า คนที่มีคุณธรรมแห่งพลเมืองที่สูง จะมีความเชื่ออำนาจภายในตนเองต่ำกว่าคนที่มีคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ต่ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการอบรมปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็กนั้น เราเน้นความสำคัญของระเบียบ กฎเกณฑ์หรืออำนาจภายนอกตัวเด็กมากกว่า คือ พยายามควบคุมพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปตามแนวทางที่ผู้ใหญ่ต้องการมากกว่าที่จะเน้นให้เด็กเกิดความต้องการที่จะทำในสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์แก่สังคมด้วยตนเอง รุจิรัตน์ พัทธินันท์ (2505:153) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย ก็พบว่า ทุกครอบครัวต้องการลูกและส่วนมากหวังให้ลูกเป็นไปตามใจนึกของบิดามารดา มากกว่าจะให้ลูกเป็นไปตามความถนัดของเขาเอง จากรายงานการวิจัยของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการกันคว่ำเรื่องเด็ก (2510:81) เกี่ยวกับการอบรมปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ของพ่อแม่ที่ต่างสนาปา ก็พบว่าวิธีหนึ่งที่แม่ใช้ในการลงโทษเด็กเมื่อเด็กแสดงความก้าวร้าว คือ การลงโทษทางจิตใจ ซึ่งได้แก่ ขู่ว่าจะเขียนตี ขู่ว่าจะไม่รัก ขู่ว่าเด็กจะถูกลักเอาตัวไป หรือถูกทำร้ายโดยบุคคล เช่น เจกบ้า โดยวิญญาณ หรือผี เป็นต้น จากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวในการตัดสินใจต่าง ๆ แม่แต่ในเรื่องคุณธรรม เด็กก็อาศัยความเชื่อหรืออำนาจภายนอกตนมากกว่า

9. คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองกับความมีวินัยแห่งตน เท่ากับ .3536 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าคุณธรรมแห่งพลเมืองมีความสัมพันธ์เป็นแบบเส้นตรงกับความมีวินัยแห่งตน นั่นคือ คนที่มีคุณธรรมแห่งพลเมืองที่สูงน่าจะมีวินัยแห่งตนสูงด้วย ขณะที่เด็กที่คนที่มีคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ต่ำก็น่าจะมีวินัยแห่งตนต่ำด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 7 ที่ว่า "คะแนนคุณธรรมแห่งพลเมืองนี้น่าจะมีความสัมพันธ์กับคะแนนความมีวินัยแห่งตนในเชิงบวก"

10. ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนเองกับความมีวินัยแห่งตน เท่ากับ .2614 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่า ความเชื่ออำนาจภายในตนเองมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงกับความมีวินัยแห่งตน นั่นคือ คนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูงน่าจะมีวินัยแห่งตนสูงด้วย ขณะเดียวกันคนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองต่ำก็น่าจะมีวินัยแห่งตนต่ำด้วย ซึ่ง เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 8 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูง มักจะมีความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นลักษณะของผู้มีวินัยแห่งตน จากการศึกษาของ บาร์ค (Baruch, 1949:4-5) ก็พบว่า วินัยจะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สโตรทเธอร์ (Strother) แจ็ค (Jack) และ เพจ (Page) (อ้างจาก Breckenridge, 1955:80, 249) ที่ว่า เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบและมีความสามารถในการแสดงความรู้สึกเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

✓ ขอเสนอแนะ

1. ขอเสนอแนะสำหรับปรับปรุงหลักสูตร จากการศึกษาครั้งนี้ปรากฏว่าเด็กได้จัดคุณธรรม ก้นความซื่อสัตย์ และคุณธรรมที่มีต่อศาสนา เป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญในลำดับสูง แต่จากการศึกษา อันเดียวกันนี้ก็พบว่า นักเรียนที่มีคุณธรรมสูง มีแนวโน้มที่จะเชื่ออำนาจภายนอกตนสูงด้วย จึงเป็นที่น่า วิเคราะห์ว่า แม้เด็กจะจัดคุณธรรมดังกล่าวไว้ในระดับสูง แต่คุณธรรมดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นจากความนึกคิด ภายในของเด็กเอง ดังนั้นเด็กจึงมักจะอ้างเหตุผลภายนอกตัวเด็กมากกว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้น ปัจจุบันนี้ ปัญหาอาชญากรรมวัยรุ่นก็มีเพิ่มมากขึ้น วิธีหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหานี้ลงได้ก็คือ ควรจะปรับปรุง หลักสูตร โดยเน้นที่จะส่งเสริมให้เกิดความเชื่ออำนาจภายในตนเองลง แต่ให้เพิ่มความเชื่ออำนาจ ภายในในตนให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กได้จัดให้คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่นและคุณธรรมที่มีต่อตนเอง อยู่ในระดับต่ำสุด ซึ่งคุณธรรมทั้งสองนี้มีความสำคัญมากในการพิจารณาบุคคลให้เป็นสมาชิกที่พึงปรารถนา ของสังคม เนื่องจากคุณธรรมทั้งสองก้านนี้จะส่งผลโดยตรงไปยังการพัฒนาวิสัยทางสังคมได้ เพราะฉะนั้น หลักสูตรควรมีเนื้อหาช่วยกระตุ้นให้เด็กมีคุณธรรมต่อตนเองและผู้อื่นให้มากกว่านี้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับครูและบุคลากร ในการให้การอบรมเด็กนั้น ครูและบุคลากรควรจะมีหลักที่ว่า พยายามกระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่ดีที่ถูกต้อด้วยตัวของเด็กเองให้มากที่สุด การใช้อำนาจและการลงโทษลงบ้าง การให้ความเอาใจใส่ ให้ความรักและความอบอุ่นแก่เด็ก จะช่วยให้เด็กเชื่อมั่นในตนเอง และกล้าทำ กล้าคิด กล้าตัดสินใจด้วยตัวเอง เกิดความเคารพตัวเอง อันจะช่วยให้เกิดการเคารพเชื่อฟังคนอื่น ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้จะช่วยให้เด็กเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมแห่งพลเมืองได้อย่างแท้จริงได้ ✓

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

1. ถ้าหากจะมีการวิจัยในแนวเดียวกันนี้อีก ควรจะใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (random) ซึ่งจะทำให้ได้ตัวแทนของมวลหมู่ประชากรที่ดีกว่าการใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบจงใจเลือก และควรจะศึกษาในระดับชั้นหรือระดับอายุที่ต่างกัน เพื่อจะได้ทราบผลที่แน่นอนยิ่งขึ้น

2. ควรจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมแห่งพลเมืองกับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ อีก เช่น ความมีวินัยทางสังคม ความเกรงใจ ความเป็นผู้นำ เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการอบรมสั่งสอนเด็ก และการปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น

3. ควรจะศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยแยกไปแต่ละอาชีพด้วย ✓

มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- 3 กาญจนา. การสุภา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว ความรู้สึกนึกชอบและคุณธรรมแห่ง
พลเมืองดี ปริญญาธิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ด้วยความร่วมมือ
ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก 2516, 98 หน้า
- ชาติ ลัทธิต การศึกษาเรื่องคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีบางประการของเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ปริญญาธิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ด้วยความร่วมมือของสถาบัน
ระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก 2507, 111 หน้า
- ฐจิต พัทธินัย การอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมระดับต่ำ ในจังหวัด
พระนครและธนบุรี ปริญญาธิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2505,
191 หน้า
- ฐจิต อ่อนโกลสูง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง
กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปริญญาธิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
ด้วยความร่วมมือของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก 2516, 102 หน้า
- ท่านอง สิงคาลวณิช การเกมรกับการพัฒนา โรงพิมพ์รวมมิตรไทย 2514, 156 หน้า
- นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ ปัญหาการพัฒนาบุคลิกภาพกับการพัฒนาการเกมรในประเทศไทย 2515,
24 หน้า (อักษราเนา)
- * พจน์ จันทรวีระกุล ความสัมพันธ์ระหว่างความอยากรู้อยากเห็น ทักษะการแบบเขื่อนอำนาจภายใน-
ภายนอกตน และความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 7
ปริญญาธิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2515, 98 หน้า
- ภิญโญ บัวทอง ความสนใจและทัศนคติของนักเรียนต่อพุทธศาสนาในชั้นเตรียมอุดมศึกษา วิทยานิพนธ์
ดุสิตสุตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2506, (อักษราเนา)

- ✓ วัลลภ พุ่มพวง ความคิดเห็นของคนไทยเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี ปรินธิยานิพนธ์คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 175 หน้า
- ✓ วีรยุทธ วิเชียรโชติ "สังคมไมตรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ" วารสารจิตวิทยา 2513
สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย 2513, 59 หน้า
- ✓ กีฬาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503, 2504, 74 หน้า
กีฬาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ หลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2503, 2503, 59 หน้า
สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าวิจัยเด็ก การวิจัยหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น โครงการ
วิจัยหลักสูตรประถมศึกษา 2506, 2509, 399 หน้า
สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าวิจัยเด็ก อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่ทำงานบ้าน
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รายงานการวิจัยฉบับที่ 9, 2510, 184 หน้า
- ✓ สุชา จันทรโณม "เด็กกับการสร้างระเบียบวินัย" วารสารแนะแนว 6:49-53 กรกฎาคม -
กันยายน 2511 ✕
- ✓ Ausubel, David P., Ego Development and the Personality, Grune & Stratton,
Inc., New York, 1965, 564 pp.
- ✓ Baruch, D., New Ways in Discipline, McGraw-Hill Book Company, Inc.,
New York, 1949, 280 pp.
- Bonner, Hubert, Social Psychology, American Book Company, New York, 1953,
pp. 183-184
- ✓ Breckenridge, Marian Edgar, Child Development, W.B. Saunders Company,
Philadelphia, London, 1955, 497 pp.
- Bryant, Brenda Kay, Dissertation Abstracts International, 32(8):4854-B,
Feb., 1972
- Carmichael, Leonard, Manual of Child Psychology, J. Wiley & Sons, Inc.,
New York, 1954, 1295 pp.

- \ Child Study Association of America, Our Children Today, The Viking Press, New York, 1952, 366 pp. ✓
- ✕ Doyle, Marion Wade, "Citizenship Begins in the Home" Journal of the Association for Childhood Education International, 37(8):361, April, 1961
- \ Garrett, Henry E., Statistics in Psychology and Education, Vakins Feffer and Simons Privated Ltd., Bombay, 1969, 491 pp.
- \ Gullford, J.P., Fundamental Statistics in Psychology and Education, McGraw-Hill, Inc., New York, 1965, 605 pp.
- Havighurst, Robert J., and Neugarten, Bernice L., Society and Education, Allyn and Bacon, Inc., Boston, 1957, 584 pp.
- Havighurst, Robert J., "Today's Children and Tomorrow's World" Journal of the Association for Childhood Education International, 37(8): 358-360, April, 1961
- Hilgard, Ernest R., Introduction to Psychology, Harcourt, Brace & World, Inc., New York, 1963, 678 pp.
- ✓ \ Hopkins, Thomas L., "How Children Develop Discipline", Journal of the Association for Childhood Education International, 31(6):260-263, February, 1955
- Hurlock, Elizabeth, Child Development, McGraw-Hill, Book Company, 1964, 776 pp.
- \ Jersild, Arthur T., Child Psychology, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, N.J., 1968, 610 pp.
- Lindsquist, E.F., Design and Analysis of Experiment in Psychology and Education, Houghton Mifflin, Boston, 1953, 393 pp.

McNemar, Quinn, Psychological Statistics, 4th ed., John, Willey & Sons, Inc., 1969, 529 pp.

✓ Miller, Carroll H., Foundation of Guidance, Harper & Brothers, New York, 1961, 348 pp.

Reise A. J. and Coleman J. S., "Effect of Adolescent Culture," Journal of Children, 4:June-Feb., 1962

✓ Rotter, Ju. B., "Generalized Expectancies for Internal Versus External Control of Reinforcement," Psychological Monographs, No.609, 1966, 28 pp.

- Rotter, Julian B., "Who Ruled You, External VS. Internal Control," Psychology Today, June 1971, 86 pp.

Strong, Ruth M., Group Work in Education, Harper & Brothers, New York, 1958, 322 pp.

✓ Vincent, Elizabeth Lee, Human Psychological Development, The Ronald Press Company, New York, 1961, 522 pp.

✓ Welker, Elizabeth Warren Hines, Dissertation Abstracts International, 32(12):7328-B, June, 1972

ภาคผนวก

สูตรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความแตกต่างของอัตราส่วน

$$Z = \frac{P_1 - P_2}{S.D.}$$

$$= \frac{P_1 - P_2}{\sqrt{\bar{p}\bar{q}\left[\frac{N_1+N_2}{N_1N_2}\right]}}$$

เมื่อ P_1, P_2 = อัตราส่วนที่นำมาเปรียบเทียบ

$$\bar{p} = \frac{N_1P_1 + N_2P_2}{N_1 + N_2}$$

$$\bar{q} = 1 - \bar{p}$$

N_1 และ N_2 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

2. ค่า ρ

$$\rho = 1 - \frac{6 \sum D^2}{N(N^2 - 1)}$$

ρ = Rank-difference coefficient of correlation

D = ค่าความแตกต่างของตำแหน่ง

N = จำนวนลำดับทั้งหมด

3. ค่า r =
$$\frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

4. เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ Z test

$$Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ $s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$

5. เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ t-test เมื่อ F มีนัยสำคัญทางสถิติ

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}}$$

6. ค่า F

$$F = \frac{MS \text{ between}}{MS \text{ within}}$$

Summary Table

Source of Variation	df	Sum of Square	Mean Square	F
Treatment (A)	a-1	$SS_A = \sum_{j=1}^a \frac{T_j^2}{n_j} - \frac{T^2}{N}$	$MS_A = SS_A / a-1$	$\frac{MS_A}{MS_W}$
Within-groups(W)	N-a	$SS_W = SS_T - SS_A$	$MS_W = SS_W / N-a$	
Total	N-1	$SS_T = \sum_{j=1}^N x_j^2 - \frac{T^2}{N}$		

เมื่อ F = ค่าที่พิจารณาใน F-distribution

N = จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

SS = Sum of Squares

MS = Mean Square

ความหมายของคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ทั้ง 10 ด้าน

1. คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ความซื่อสัตย์หรือเห็นยั้งใจให้แสดงพฤติกรรมออกในด้านความซื่อสัตย์ เมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดลอมมากระตุ้น เช่น

- 1.1 เมื่อเก็บของกันคนอื่นได้ ก็นำไปคืนเจ้าของ
- 1.2 เมื่อเพื่อนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของครู ก็รายงานครูตามตรงถ้าถูกละเมิด
- 1.3 ไม่ขโมยเงินของกันคนอื่นไปทำบุญ แม้ว่าจะมีทรัพย์สินแก่กล้ามาก
- 1.4 เมื่อเห็นคนอื่นขโมยของ ก็บอกความจริงแก่เจ้าของ แม้ว่าผู้ขโมยจะยากจนมาก
- 1.5 เมื่อน้องทำของเสียหาย ก็บอกแม่ตามตรง แม้จะทำให้โดนลงโทษ
- 1.6 ไม่ทุจริตในการสอบเรียนก่อน แม้จะทำให้สอบตก
- 1.7 แยกตัวด้วยเสื้อผ้าที่ตนมีอยู่ แม้จะเป็นการฝ่าฝืนกฎของโรงเรียน
- 1.8 ไม่ทุจริตในการสอบคัดเลือก แม้จะทำให้สอบตก ไม่ได้ทำงานช่วยชาติ
- 1.9 นอกตำราวจเมื่อพบผู้กระทำผิด แม้ว่าผู้กระทำผิดนั้นจะกลับตัวเป็นคนดีแล้ว

2. คุณธรรมที่มีต่อตนเอง หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ความซื่อสัตย์หรือเห็นยั้งใจได้แสดงพฤติกรรมออกในด้านที่ให้ความสำคัญต่อตนเอง เมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดลอมมากระตุ้น เช่น

- 2.1 ไม่ทำบุญ เพราะจะมีเงินเหลือไม่พอซื้ออาหารกลางวัน
- 2.2 ขอมหาบทเรียนที่สำคัญ ขออนุญาตครูไปกินน้ำ เพราะกระหายน้ำมาก
- 2.3 เมื่อเพื่อนทำเสื้อผ้าของตนเปื้อน ก็ทำโทษตนเองทันที
- 2.4 คิดจะเล่นแฉะเที่ยวเตร่ให้สนุกสนานหลังจากเรียนหนักตลอดเทอม
- ✓ 2.5 เห็นกิจวัตรของตนเองสำคัญกว่ากิจวัตรของผู้อื่น
- ✓ 2.6 ถือว่าตนมีสิทธิจะเก็บดอกไม้ของสาธารณะได้เนื่องจากตนช่วยบำรุงรักษา
- ✗ 2.7 ขอมหาบทเรียนโรงเรียนไปซื้อขนมเมื่ออยากกิน
- ✓ 2.8 รับกลับบ้านเมื่อภาพยนตร์จบโดยไม่รอจนเพลงสรรเสริญพระบารมีจบ
- ✓ 2.9 เมื่อเก็บเงินของกันคนอื่นได้ก็เก็บเอาไว้ใช้เอง เพราะของนั้นไม่มีหลักฐาน

3. คุณธรรมที่มีต่อศาสนา หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ควบคุมหรือเหนี่ยวรั้งให้แสดงพฤติกรรมออกในค่านิยมที่ให้ความสำคัญต่อศาสนา เมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดลอมมากระตุ้น เช่น

- 3.1 นำเงินที่ได้จากการเลี้ยงโชคไปทำบุญซ่อมแซมวัด
- 3.2 ไม่ยอมให้พ่อเอาไก่ไปชน เพราะเป็นบาป
- 3.3 แอบขโมยเงินแม่ไปทำบุญช่วยวัด เพราะวัดเก่าและทรุดโทรมมาก
- 3.4 ไม่ยอมฆ่าสัตว์ แม้ว่าสัตว์นั้นจะเป็นอันตรายต่อสัตว์อื่น
- 3.5 เก็บเงินไว้ทำบุญที่วัด ไม่ยอมให้ใครแม่คนที่ลูกเจ็บหนักมาขอความช่วยเหลือ

ก็ไม่ให้

- 3.6 ไม่ให้เพื่อนสนิทยืมเงินที่ตนจะนำไปช่วยวัดในการซ่อมแซมกุฏิ
- 3.7 บอมนกกวาดารเพื่อนำเงินนั้นไปทำบุญ
- 3.8 เมื่อเพื่อนสองคนชวนไปทำบุญกับครูว่าไทย ตักสินใจไปทำบุญ
- 3.9 ตักสินใจออกไปช่วยวัดเรียไรเงิน แม้นายอำเภอจะสั่งให้ไปหาเขา

4. คุณธรรมก้านการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ควบคุมหรือเหนี่ยวรั้งให้แสดงพฤติกรรมออกในค่านิยมที่ให้ความสำคัญแก่การเรียน เมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดลอมมากระตุ้น เช่น

- 4.1 ทนกระหายน้ำเพื่อมาเรียนที่สำคัญ
- 4.2 จ่ายเงินสมทบทุนซ่อมแซมโรงเรียนเมื่อมีโชค
- 4.3 เมื่อผู้ปกครองไปหาที่โรงเรียนก็รอให้เรียนเสร็จก่อนค่อยออกไปพบ
- 4.4 ขอมทุจริตในการสอบ เพื่อจะได้เรียนต่อตามต้องการ
- 4.5 ไม่ยอมขาดโรงเรียน แม้จะมีเรื่องเสียใจมาก
- 4.6 เปิดเผยความผิดของเพื่อน เพื่อจะเอารางวัลไปเรียนต่อ
- 4.7 ตักสินใจไปโรงเรียนตามปกติ แม้หมู่บ้านกำลังต้องการความช่วยเหลือ
- 4.8 ใจเวลาว่างทบทวนบทเรียน แม้ในวันเทศกาล
- 4.9 ถือว่าการเรียนสำคัญกว่าการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

5. คุณธรรมที่มีต่อชุมชน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ควบคุมหรือเหนี่ยวรั้งให้แสดงพฤติกรรมออกในด้านที่ให้ความสำคัญต่อชุมชน เมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมมากกระตุ้น เช่น

5.1 แนะนำให้ผู้อื่นในส่วนทั่วทำสนามเด็กเล่น

5.2 ถือว่าการทำประโยชน์แก่หมู่บ้านโดยการเป็นพยาบาลสำคัญกว่าการไปสอนรำไทย เพื่อรักษานมประเพณีดั้งเดิมของไทย

5.3 เห็นว่าการช่วยหมู่บ้านทำถนนสำคัญกว่าเพื่อนที่กำลังทุกข์โศกเพราะไม่สบาย

5.4 ยอมจำนนของโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือหมู่บ้านจากไฟไหม้

5.5 ช่วยทำนุบำรุงสาธารณสมบัติโดยไม่หวังผลตอบแทน

5.6 ยอมฆ่าสัตว์ของตน เพื่อป้องกันให้สัตว์อื่นในหมู่บ้านติดโรค

5.7 ยอมขาดโรงเรียนเพื่ออยู่ช่วยชาวบ้านขุดบ่อน้ำ

5.8 ตักสินใจช่วยหมู่บ้านขุดสระ มากกว่าจะไปรับงานครู

5.9 ช่วยปกปิดความผิดของโจร เพราะเขาทำตัวเป็นประโยชน์แก่หมู่บ้าน

6. คุณธรรมที่มีต่อครอบครัว หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ควบคุมหรือเหนี่ยวรั้งให้แสดงพฤติกรรมออกในด้านที่ให้ความสำคัญแก่ครอบครัว เมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมมากกระตุ้น เช่น

6.1 ช่วยประหยัดรายจ่ายของครอบครัว เช่น ทำสวนครัว

6.2 คิกช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพ

6.3 ยอมให้พ่อแม่โกนที่ตัวรักไปชน

6.4 รับขออนุญาตครูออกไปพบพ่อแม่เมื่อไปหาที่โรงเรียน

6.5 บวชเพื่อตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่

6.6 รับนิคชอบตอครอบครัวและลูก

6.7 ถือว่าตักตูลาไปขายหารายได้ให้ครอบครัวดีกว่านำไปให้ครู

6.8 ยอมผูกปคเพื่อให้น้องพ้นโทษ

6.9 ไ่การพเชื่อฟังบิดา

7. คุณธรรมที่มีต่อผู้อื่น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เห็นยวร้ายหรือความภูมิใจแสดงพฤติกรรมออกในกานที่ให้ความสำคัญกับผู้อื่น เมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดลอมมากระตุ้น เช่น

- 7.1 ยอมพุกปกเพื่อช่วยให้เพื่อนพ้นโทษ
- 7.2 รักษาภาพพจน์ที่ไว้กับเพื่อน
- 7.3 ช่วยทำธุรกิจของผู้อื่นก่อน
- 7.4 มีความเกรงใจ เช่น กรุณาถามที่คนถึงใจจะนำไปขายก็ตัดให้
- 7.5 ช่วยเหลือเพื่อนให้สอบได้ แม้จะเป็นการทุจริตในการสอบ
- 7.6 ช่วยปกปิดความผิดของเพื่อน ไม่ยอมบอกคนอื่นว่าเพื่อนเป็นขโมย
- 7.7 เกรงใจเพื่อนบ้าน โดยไม่อนุญาตให้คนแก่ที่ตนสงสาร เบิกวิทยุถึง
- 7.8 ให้ความช่วยเหลือในงานที่ครูขอร้องให้ช่วย
- 7.9 ให้เพื่อนยืมเงินที่ตนจะนำไปใช้ทำบุญ ไปใช้ก่อน

8. คุณธรรมค่านิยมขรรวม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เห็นยวร้ายหรือความภูมิใจแสดงพฤติกรรมออกในกานที่ให้ความสำคัญต่อมณขรรวม เมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดลอมมากระตุ้น เช่น

- 8.1 ให้อภัยเมื่อคนอื่นทำผิด
- 8.2 ให้ความช่วยเหลือคนยากจน
- 8.3 ช่วยปกปิดความผิดของคนยากจนเพราะสงสาร
- 8.4 ช่วยปลอมโยนเมื่อเพื่อนไม่สบายใจ
- 8.5 ถักสินใจอยู่เป็นเพื่อนเมื่อเพื่อนเฝ้าไร่ไศก
- 8.6 ให้ความช่วยเหลือผู้ยากเจ็บ แม้จะเป็นโจร
- 8.7 ช่วยเหลือนักเรียนที่กำลังไม่สบาย แม้จะก้องการพวงชาติ
- 8.8 ให้ความช่วยเหลือและเห็นใจคนแก่
- 8.9 มอบเงินที่เก็บไว้ทำบุญวัด ให้แก่คนยากจนไปรักษาลูก

9. คุณธรรมด้านอำนาจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เห็นยวร้ายหรือความผิดพฤติกรรมได้แสดงออกในคำที่ให้ความสำคัญแก่อำนาจ เมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมมากระตุ้น เช่น

- 9.1 รักษาภูมิตั้งค้ำของห้องเรียน รายงานครูเมื่อเพื่อนฝ่าฝืน
- 9.2 แจ้งความเมื่อรู้จักตัวขโมย
- 9.3 ขออนุญาตครูก่อนออกนอกบริเวณโรงเรียนทุกครั้ง
- 9.4 ฉีกยาตามที่หน่วยอนามัยแนะนำ
- 9.5 รักษาภูมิตั้งค้ำของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด ไม่แต่งตัวผิดกฎ
- 9.6 เมื่อองค์ประมุขเสด็จพระราชดำเนินผ่านก็กราบลงเฉย ๆ ไม่เข้าห้อมล้อม
- 9.7 ยอมอด ไม่ฝ่าฝืนกฎของโรงเรียนแม้จะมีโอกาส
- 9.8 ชูระของนายอำเภอสำคัญกว่าชูระส่วนตัว
- 9.9 ตักสินใจไปหานายอำเภอตามสั่งแม้ว่าหนึ่งอยากรจะช่วยทางวัดออกเรียไรเงิน

10. คุณธรรมที่มีต่อประเทศชาติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เห็นยวร้ายหรือความผิดพฤติกรรมได้แสดงออกในคำที่ให้ความสำคัญต่อประเทศชาติเมื่อมีเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมมากระตุ้น เช่น

- 10.1 บวชตามประเพณีไทย
- 10.2 ตักสินใจเป็นครูสอนรำไทยเพื่อรักษามรดกวัฒนธรรมนิยมของไทย แทนที่จะเป็นพยาบาลช่วยหมู่บ้าน
- 10.3 แสดงความเคารพธงชาติทุกครั้ง แม้จะมีกิจธุระรีบด่วน
- 10.4 แสดงความเคารพธงชาติจนจบเพลงก่อนคอยช่วยเหลือเพื่อนที่กำลังไม่สบาย
- 10.5 แสดงความชื่นชมยินดีขององค์ประมุขอย่างใกล้ชิด
- 10.6 เมื่อภาพยนตร์เลิก อยู่จนกว่าเพลงสรรเสริญพระบารมีจบค่อยกลับ
- 10.7 ชื่นชมและร่วมกิจกรรมในงานเทศกาลอันเป็นธรรมเนียมของไทย
- 10.8 ต้องการเป็นครูช่วยเหลือนักศึกษา โดยยอมทูลงใจในการสอบคัดเลือก
- 10.9 ตักสินใจไปรำรำไทย แทนการไปทำบุญเพราะ เป็นการสนับสนุนศิลปของไทย

แบบสอบถามความพึงพอใจ

กำา้งในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือการกระทำบางอย่างของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป โดยจะมีข้อความให้นักเรียนอ่าน แล้วให้นักเรียนพิจารณาว่า นักเรียนมีลักษณะนิสัย ความรู้สึก หรือเคยประพฤติปฏิบัติเหมือนกับข้อเท็จจริงในข้อความนั้น ๆ หรือไม่เพียงใด ดังนั้นคำตอบของนักเรียนจะไม่มีถูกหรือผิด ข้อสำคัญขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

การตอบแบบสอบถาม ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในแบบสอบถามดังนี้

1. ถ้าข้อความนั้นตรงกับลักษณะนิสัย ความรู้สึก หรือการกระทำของนักเรียนหรือไม่ โดยตัดสินใจว่า จริง หรือ ไม่จริง สำหรับนักเรียน
2. ถ้าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับนักเรียน ให้พิจารณาว่าจริงมากหรือจริงน้อย
3. ถ้าข้อความนั้นไม่เป็นจริง ก็ให้พิจารณาว่าไม่จริงมากหรือไม่จริงน้อย

ตัวอย่าง

ข้อ ๐) ฉันชอบเล่นกีฬา

นักเรียนพิจารณาว่า ข้อความนี้เป็นจริงสำหรับนักเรียนหรือไม่ สมมติว่าจริง ถ้าจริงมากหรือจริงน้อย ถ้าจริงมากให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงที่ช่อง จริงมาก ในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง

๐)

จริง		ไม่จริง	
มาก	น้อย	น้อย	มาก

ในแต่ละข้อ นักเรียนจะกาได้เพียงช่องเดียวเท่านั้น จงตอบได้ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนที่เกิดขึ้นครั้งแรก คำตอบของนักเรียนจะไม่กระทบกระเทือนต่อนักเรียนแต่อย่างใด ฉะนั้น ขอให้ นักเรียนรู้สึกเป็นอิสระที่จะตอบตามความเป็นจริง

ขอขอบคุณในความร่วมมือของนักเรียน

แบบสอบถาม

1. เมื่อฉันทำงานอะไรไม่สำเร็จ ฉันจะเลิกทำทันที
- + 2. ฉันจะรู้สึกอับอายเมื่อทำอะไรผิด
3. บางครั้งฉันจำเป็นต้องพูดเท็จเพื่อเอาตัวรอด
4. ฉันรู้สึกสนุกกับการเล่นหรือการกระทำที่มีการเสี่ยงอันตราย
5. ฉันเคยแกล้งทำเป็นป่วยเพื่อจะได้ไม่ต้องทำอะไร
6. ฉันตั้งใจว่าจะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ถูกต้องที่สุดเท่าที่จะทำได้
7. บางครั้งเมื่อทำผิดฉันจะไม่ยอมรับเพราะกลัวถูกลงโทษ
8. ฉันชอบหัวเราะเยาะคนที่ทำงานอย่างเกรงกรັก จริงจัง
9. ฉันจะโกรธมากเมื่อเพื่อนผิดนัด และไม่ตรงต่อเวลา
10. ฉันกล้าหักท้วงเมื่อครูสอนผิด
11. ฉันชอบทำอะไร ๆ ตามใจตนเองเสมอ
12. ถ้าฉันมีอำนาจมาก ๆ ฉันจะทำทุกสิ่งทุกอย่างที่ฉันอยากทำ
13. ฉันรักพ่อแม่มากและคิดว่าฉันสามารถขโมยสิ่งของที่ท่านต้องการมาให้ท่านได้
14. ฉันชอบให้มีคนมาพะเน้าพะนอเอาใจฉันมาก ๆ
15. ถ้ามีคนขอให้ฉันทำอะไรให้ ฉันจะทำให้คนที่ให้สวาทกินขนมแก่ฉันก่อน
16. ฉันอดทนคอยอะไรนาน ๆ ไม่ค่อยได้
17. ฉันชอบทำงานด้วยตัวฉันเองมากกว่าให้คนอื่นทำ
18. เมื่อครูถามคำถามในห้องเรียน บางครั้งฉันตอบได้แต่ไม่อยากตอบ
19. ฉันออกใจจำเพื่อนไม่ได้ เมื่อเขาได้รับกำขมเขย
20. ฉันคิดว่าการทำงานคนเดียวดีกว่าต้องทำกับเพื่อนที่ไม่ตั้งใจทำงานจริง
21. ถ้ามีโอกาสฉันคิดว่าฉันสามารถทำหน้าที่ผู้นำได้อย่างดี
22. เมื่อฉันทำผิดฉันอยากให้คนอื่นมีส่วนร่วมด้วย
23. ฉันมักจะชื่นชมในความสำเร็จของคนอื่นเสมอ
24. การกลั่นแกล้งคนอื่นทำให้ฉันรู้สึกสนุก

25. เมื่อฉันทำอะไรไม่ได้ตั้งใจ ฉันจะรู้สึกโกรธทันที -
- ~~26.~~ เมื่อฉันตัดสินใจทำอะไร ฉันมักจะทำได้สำเร็จเสมอ ✓
- ~~27.~~ ฉันคิดว่าควรทำงานที่สำคัญ ๆ ให้คนอื่นก่อน จึงทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ส่วนตัว
- ~~28.~~ ฉันมักได้รับคำชมเชยจากคนอื่นว่าเป็นผู้มีความประพฤติดี
- ~~29.~~ เมื่อเห็นบุคคลอื่นประพฤติตัวไม่ดี ฉันมักไม่สบายใจ -
- ~~30.~~ ฉันจะรู้สึกไม่สบายใจถ้าพ่อแม่แบ่งขนมให้ฉันมากกว่าพี่น้องคนอื่น
- ~~31.~~ เวลาเรียนในห้องเรียนเมื่อฉันไม่เข้าใจ ฉันจะถูกขึ้นถามครูทันที -
- ~~32.~~ ในขณะที่สอบเมื่อฉันเห็นเพื่อนลอกกัน ฉันจะรู้สึกหงุดหงิดไม่สบายใจ
- ~~33.~~ ฉันจะไม่เชื่อสิ่งใดจนกว่าจะมีหลักฐานยืนยัน
- ~~34.~~ ฉันรู้สึกรำคาญเมื่อห้องเรียนมีสภาพไม่เรียบร้อย
- ~~35.~~ เมื่อฝ่าฝืนกฎและทำสิ่งที่ไม่ควรทำ ฉันจะรู้สึกไม่สบายใจ
- ~~36.~~ เมื่อก่อนเฝ้าระวังให้ฉันทำอะไรให้ ถ้าฉันไม่สามารถทำได้ฉันจะปฏิเสธ

การตรวจให้คะแนน

สำหรับข้อ 2, 6, 8, 9, 10, 16, 17, 20, 21, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 และ 36 ให้คะแนน 4, 3, 2 หรือ 1 ถ้านักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง จริงมาก จริงน้อย ไม่จริงน้อย หรือไม่จริงมาก ตามลำดับ นอกนั้นให้คะแนน 1, 2, 3, 4 ตามลำดับ

อำนาจจำแนกของแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน

แสดงอำนาจจำแนกแบบสอบถามความมีวินัยแห่งตน

ข้อที่	$\bar{X}$ กลุ่มสูง	$\bar{X}$ กลุ่มต่ำ	S.D.	t	ข้อที่	$\bar{X}$ กลุ่มสูง	$\bar{X}$ กลุ่มต่ำ	S.D.	t
1	1.96	1.24	.2692	2.6745**	19	2.40	1.32	.2529	4.2704**
2	2.56	1.92	.2513	2.5467*	20	2.44	1.36	.2764	3.9073**
3	2.04	1.16	.2716	3.2400**	21	2.28	1.44	.3085	2.1818*
4	2.32	1.32	.2733	3.6589**	22	2.48	1.76	.2509	2.8696**
5	2.40	1.52	.0949	2.2448*	23	2.12	1.28	.2816	2.9829**
6	2.56	1.52	.2778	3.7437**	24	2.28	1.36	.2334	3.9417**
7	2.44	1.52	.2529	3.6378**	25	1.56	.88	.3075	2.2113*
8	2.68	1.36	.3085	4.2787**	26	2.08	1.32	.2865	2.6527*
9	2.24	1.28	.2814	3.4115**	27	2.40	1.60	.2770	2.8880**
10	2.20	1.56	.2889	2.2152*	28	2.20	1.50	.3310	2.1440*
11	2.00	1.25	.3370	2.2250*	29	2.48	1.28	.2282	5.2585**
12	1.88	1.12	.3193	2.3802*	30	1.80	1.20	.2942	2.0394*
13	2.56	1.48	.2780	3.8848**	31	2.15	1.40	.3520	2.1300*
14	2.04	1.44	.2973	2.0181*	32	1.88	1.24	.2974	2.1519*
15	2.40	1.36	.2696	3.8575**	33	2.60	1.76	.2397	3.5043**
16	1.68	.96	.2896	2.4861*	34	2.68	1.44	.2293	5.4077**
17	2.44	1.72	.2555	2.8180**	35	2.16	1.28	.3424	2.5700*
18	1.84	1.12	.3263	2.2065*	36	2.20	1.50	.3310	2.1140*

* $P < .05$ ** $P < .01$

แบบสอบถามความเชื่อด้านภายใน-ภายนอก

ข้อสอบถามต่อไปนี้ เป็นการศึกษเกี่ยวกับนิสัย ความรู้สึกของนักเรียน ในแต่ละคำถามไม่มีคำตอบใดที่ถูกหรือผิด ขอให้ตอบตามความเป็นจริง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก (✓) ในช่องที่จะบอกความจริงว่านักเรียนเป็นอย่างไร

ตัวอย่าง

ปัญหา ๐๐ นักเรียนเป็นนักเรียนชั้น

ก. ประถมศึกษา

ข. มัธยมศึกษา

เนื่องจากนักเรียนเป็นนักเรียนประถมศึกษา นักเรียนก็เลือกข้อ ก. และเขียนเครื่องหมายถูก (✓) ในช่อง ก ในกระดาษคำตอบ

1. ปกติการที่นักเรียนเรียนบางวิชาไม่ค่อยเข้าใจอาจเป็นเพราะ
 - ก. ครูอธิบายไม่แจ่มแจ้ง
 - ข. นักเรียนไม่สนใจวิชานั้น
2. ปกติการที่นักเรียนอ่านหนังสือเรื่องหนึ่งแล้วจำเนื้อเรื่องได้เพียงเล็กน้อยส่วนมากเป็นเพราะ
 - ก. เรื่องที่อ่านนั้นเขียนหรือเรียบเรียงไม่ดี
 - ข. นักเรียนไม่สนใจในเรื่องที่อ่านนั้น
3. การที่พ่อแม่ชมนักเรียนว่า เป็นเด็กเรียนดีปกติเป็นเพราะ
 - ก. ผลการเรียนของนักเรียนดี
 - ข. พ่อแม่อารมณ์ดีจึงกล่าวเช่นนั้น
4. การที่นักเรียนสามารถแก้ปัญหาวางอย่างได้อย่างรวดเร็ว ปกติเป็นเพราะ
 - ก. ปัญหานั้นง่าย
 - ข. เพราะนักเรียนพยายามแก้ปัญหานั้นด้วยความรอบคอบ
5. ถ้ามีเด็กคนหนึ่งว่านักเรียนว่าเป็นคนโง่ นักเรียนก็ว่าเป็นเพราะ
 - ก. เขากำลังโกรธนักเรียนเขาจึงพูดเช่นนั้น
 - ข. ตัวนักเรียนเองไม่ได้แสดงอะไรให้เขาเห็นว่าเป็นคนฉลาดเฉลียว

6. ถ้านักเรียนอยากจะเป็นอาจารย์ เป็นนักวิทยาศาสตร์ หรือเป็นแพทย์ แต่ไม่ได้เป็น นักเรียนคิดว่าน่าจะเป็นเพราะ
 - ก. นักเรียนตั้งใจเรียนไม่เท่าที่ควรหรือตั้งใจเรียนน้อยไป
 - ข. นักเรียนโชคไม่ดีและไม่มีใครช่วยเหลือ
7. การที่นักเรียนเรียนอะไรก็ได้อย่างรวดเร็ว ปกติเป็นเพราะ
 - ก. นักเรียนตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง
 - ข. ครูอธิบายอย่างแจ่มแจ้งชัดเจน
8. เมื่อนักเรียนทำเลขไม่ทันได้ นักเรียนคิดว่าน่าจะเป็นเพราะ
 - ก. นักเรียนไม่ได้ทำความเข้าใจมาก่อน
 - ข. เลขข้อนั้นยากเกินไป
9. เมื่อนักเรียนตอบคำถามของครูโดยไม่แน่ใจ แต่บังเอิญตอบถูก ปกติเป็นเพราะ
 - ก. ครูไม่คอยเข้มงวดในเรื่องคำตอบ
 - ข. นักเรียนได้พยายามตอบอย่างรอบคอบที่สุดแล้ว
10. เมื่อนักเรียนอ่านนิทานแล้วจำเนื้อเรื่องได้เกือบทั้งหมด ส่วนมากเป็นเพราะ
 - ก. นักเรียนอ่านนิทานนั้นด้วยความสนใจ
 - ข. นิทานเรื่องนั้นเขาเรียบเรียงมาอย่างที่ทำให้จำได้ง่าย
11. การที่พ่อแม่บอกนักเรียนว่านักเรียนใจ ไม่มีไหวพริบ ปกติเป็นเพราะ
 - ก. การกระทำและการพูดของนักเรียนแสดงให้เห็นว่านักเรียนเป็นคนใจไม่มีไหวพริบ
 - ข. บังเอิญเป็นเวลาที่พ่อแม่กำลังโกรธนักเรียน
12. ปกติการที่นักเรียนสอบได้คะแนนน้อยเป็นเพราะ
 - ก. โชคไม่ดี ข้อสอบยากเกินไป
 - ข. นักเรียนรู้หนังสือน้อยไป
13. ปกติการที่นักเรียนเล่นเกมอย่างหนึ่งแล้วชนะ เป็นเพราะ
 - ก. นักเรียนพยายามเล่นอย่างดี
 - ข. บังเอิญคนอื่นเล่นไม่เก่งเท่านักเรียน

14. ถ้ามีคนคิดว่านักเรียนเป็นกบฏหลักแหลม นักเรียนก็คิดว่าส่วนมากเป็นเพราะ
 - ก. บังเอิญกัน ๆ นั้นชอบนักเรียน
 - ข. นักเรียนได้แสดงให้เขาเห็นว่านักเรียนเป็นกบฏหลักแหลมเสมอ ๆ
15. ถ้าครูให้นักเรียนสอบตก นักเรียนก็คิดว่าน่าจะเป็นเพราะ
 - ก. ครูไม่ชอบนักเรียน
 - ข. นักเรียนทำข้อสอบได้ไม่ดีพอ
16. ส่วนมากการที่นักเรียนสอบแล้วได้คะแนนน้อยกว่าที่เกยได้เป็นเพราะ
 - ก. นักเรียนไม่รอบคอบเหมือนครั้งก่อน
 - ข. บังเอิญมีคนแกล้งทำให้นักเรียนทำข้อสอบได้ไม่ดีเท่าที่
17. เมื่อมีเด็กชายหรือหญิงมาบอกว่านักเรียนเป็นเด็กกบฏหลักแหลม ปกติเป็นเพราะ
 - ก. นักเรียนได้แสดงให้เขาได้เห็นแนวคิดที่ ๆ
 - ข. บังเอิญเด็กคนนั้นชอบนักเรียน (จึงพูดเอาใจนักเรียน)
18. ถ้านักเรียนได้เป็นอาจารย์ นักวิทยาศาสตร์ หรือแพทย์ที่มีชื่อเสียง นักเรียนก็คิดว่าน่าจะเป็นเพราะ
 - ก. มีคนคอยช่วยนักเรียน และนักเรียนโชคดี
 - ข. นักเรียนตั้งใจเรียนและพยายามทำงานอย่างดีที่สุด
19. ส่วนมากการที่พ่อแม่ของนักเรียนว่านักเรียนเรียนได้ไม่ดี เป็นเพราะ
 - ก. ผลการเรียนของนักเรียนไม่ดี
 - ข. ท่านพูดด้วยความโกรธหรือเพราะลำเอียงไม่รักนักเรียน
20. การที่นักเรียนทำเลขได้งายคาย เป็นเพราะ
 - ก. บังเอิญเลขข้อนั้นง่าย
 - ข. นักเรียนเข้าใจบทนั้นอย่างดี
21. ส่วนมากการที่พ่อแม่ชมนักเรียนว่าเป็นกบฏเฉียบแหลม เป็นเพราะ
 - ก. พ่อแม่พูดอย่างนั้น เพราะท่านกำลังอารมณ์ดี
 - ข. นักเรียนได้แสดงให้พ่อแม่เห็นว่าท่านเป็นคนกบฏเฉียบแหลม

22. ถ้านักเรียนไม่แน่ใจในการตอบคำถามของครู และบังเอิญตอบผิดนักเรียนคิดว่าน่าจะเป็นเพราะ
- ครูเข้มงวดในเรื่องคำตอบเป็นพิเศษ
 - นักเรียนตอบเร็วเกินไป
23. การที่ครูบอกนักเรียนว่า "พยายามตั้งใจเรียนให้มากกว่านี้" ส่วนมากเป็นเพราะ
- เป็นธรรมชาติที่ครูจะต้องพูดอย่างนั้นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตั้งใจเรียนยิ่งขึ้น
 - ผลการเรียนของนักเรียนไม่ดีเท่าที่ควร
24. นักเรียนคิดว่าข้อไหนเป็นจริงกว่ากัน
- ในตอนท้ายของชีวิตคนเราย่อมได้รับการเคารพนับถือตามที่ควรจะได้
 - แม้ว่าจะพยายามทำดีสักเพียงใดก็ตาม บางครั้งคุณงามความดีของคนเรามากเกินไปใครสังเกตเห็น
25. การที่คนจะได้เป็นเจ้านายนั้นเพราะอะไร
- ไม่มีใครจะได้เป็นเจ้านายถ้าจังหวะไม่ดีและโชคไม่ช่วย
 - คนที่มีความสามารถแต่ไม่ได้เป็นเจ้านายคน เพราะเขาไม่พบโอกาสที่แสดงความสามารถให้คนอื่นเห็น
26. สำหรับตัวนักเรียนเอง เคยพบความจริงข้อไหน
- การที่ตัวนักเรียนเองจะได้สิ่งที่ต้องการหรือไม่ ไม่ค่อยเกี่ยวกับโชค
 - มีหลายครั้งที่เรอาจตัดสินใจว่าจะทำอะไรโดยการโยนหัวโยนก้อย
-